

Ainevaldkond „Majandus- ja ettevõtlusõpetus“

Ainevaldkond „Majandus- ja ettevõtlusõpetus“	1
Majandus- ja ettevõtluspädevus.....	2
Ainevaldkonna õppeained ja maht	2
Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming	3
Üldpädevuste kujundamise võimalusi	4
Õppeaine lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega	6
Läbivate teemade rakendamise võimalusi	6
Õppetegevuse kavandamine ning korraldamine	8
Hindamise alused	8
Füüsiline õpikeskkond	9
Ettevõtlusõpetuse ainekava	10
Majandusõpetuse ainekava	13
Majandus- ja ettevõtlusõpetuse kursusekavad	15
G1EV 1. kursus, ettevõtlussuund	15
G1EV 2. kursus	20
G2EV 3. kursus	24
G2EV 4. kursus	29
G2EV 5. kursus	33
G2EV 6. kursus	38
G3EV 7. kursus	42
G3EV 8. kursus	47
Valikõppeaine „Majandus- ja ettevõtlusõpetus. Õpilafirma“	53

Majandus- ja ettevõtluspädevus

Majandus- ja ettevõtlusõpetuse valdkonna õppeainete peamiseks eesmärgiks kooli ettevõtlussuuna õpilastele on kujundada aktiivne ja ettevõtlik hoiak, teoreetilised teadmised ja praktilised oskused majandus- ja ettevõtlusvaldkonnas, mis võimaldavad ettevõtlussuuna õpilastel edukalt õppida edasi eri ülikoolides majandusvaldkonnas nii Eestis kui välismaal, alustada oma ettevõttega, osaleda ja kutsuda ellu kodanikualgatusi ja olla edukas multikultuurses keskkonnas töötamisel.

Majandus- ja ettevõtlusõpetusega taotletakse, et gümnaasiumi lõpuks õpilane:

- 1) teab majanduse olulisemaid mõisteid ja põhimõtteid ning rakendab majandusalaseid teadmisi üksikisikuna ning perekonna- ja tööelus;
- 2) teab oma õigusi ja kohustusi kui kodanik, töötaja, tarbija ja ettevõtja;
- 3) teab üksikisiku, ettevõtte, riigi ja rahvusvahelise majanduse põhimõtteid ning saab aru nende tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonna arengus;
- 4) analüüsib ettevõtete, riikide ja maailmamajanduse kujunemist ning toimimist;
- 5) hindab Eesti majanduse arengusuundi ja võimalusi, teab rahvusvahelise majanduse eesmärgid ja tähtsust maailma globaliseerumisel.
- 6) oskab hinnata tootmistegureid ja teguritulusid ning selgitada, kuidas turg ja hind määravad tootmist ja tarbimist, analüüsib nõudlust ja pakkumist mõjutavaid tegureid, seletab ettevõtete põhitüüpide erinevusi;
- 7) omab ülevaadet ja kogemusi erinevatest elukutsetest ning on motiveeritud elukestvaks õppeks;
- 8) mõistab ettevõtlust kui karjäärivalikut ja oma võimalusi ettevõtjana tegutsemiseks;
- 9) oskab koostada äriplaani, leida ja arendada äriideed, luua ja arendada õpilasfirmat ning ettevõtet, tunneb kapitali kaasamise võimalusi ettevõtte arendamiseks;
- 10) oskab planeerida ja korraldada meeskonnatööna kohalikku sündmust;
- 11) omab rahvusvahelises keskkonnas töötamise kogemust, on teadlik kultuurilistest erinevustest ja tuleb toime multikultuurses keskkonnas töötamisega;
- 12) hindab pideva õppimise ja oskuste täiendamise tähtsust iga elukutse puhul ja oma karjääri planeerimisel, arendab suhtlemis- ja juhtimisoskusi, teeb koostööd ja väärtustab ärietika põhimõtteid;
- 13) tunneb tööseadusi ja oskab valida või leida tööd, arvutada bruto- ja netopalka ning tööandja kulusid tööjõule;
- 14) suhtub vastutustundlikult elukeskkonda, väärtustades säästva arengu põhimõtteid;
- 15) arendab loovust ja süsteemset mõtlemist; oskab püstitada eesmärgid, võtta vastutust ideede elluviimisel ning rakendab meeskonnatöö võtteid;
- 16) kasutab erinevaid teabeallikaid ja hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot, planeerib ja viib läbi uurimuslikke töid, töötleb kogutud andmeid, tõlgendab ja esitab neid.

Ainevaldkonna õppeained ja maht

Ainevaldkonna õppeained on majandusõpetus ja ettevõtlusõpetus.

Majandusõpetus koosneb 2 suunakursusest, milleks on „Majanduse- ja ettevõtluse alused“ ja „Majandusõpe“.

Ettevõtlusõpetus koosneb 6 suunakursusest, milleks on „Sündmuskorraldus“, „Ettevõtlusõpe“, „Õpilasfirma I“, „Õpilasfirma II“, „Äriplaani koostamine“ ja „Praktiline projektijuhtimine / praktika“.

Järgnevalt on toodud suunakursuste jaotuvus gümnaasiumi astmete lõikes.

MAJANDUS- JA ETTEVÕTLUSÕPE				
Majandusõpetus				
Aste	Õppesuund	Kursused		ÕK
G1	Ettevõtlussuund	1.	Majanduse- ja ettevõtluse alused	SK
G3	Ettevõtlussuund	2.	Majandusõpe	SK
Ettevõtlusõpetus				
Aste	Õppesuund	Kursused		ÕK
G1	Ettevõtlussuund	1.	Sündmuskorraldus	SK
G2	Ettevõtlussuund	2.	Ettevõtlusõpe	SK
		3.	Äriplaani koostamine	SK
		4.	Õpilasfirma I	SK
		5.	Õpilasfirma II	SK
G3	Ettevõtlussuund	6.	Praktiline projektijuhtimine. Praktika	SK

Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Ainevaldkonna õppeained annavad õpilasele majandus- ja ettevõtlusalased teoreetilised teadmised ja praktilised oskused meeskonnatööst ja -juhtimisest, personalivalikust, projektijuhtimisest, sündmuskorraldusest, äriidee leidmisest ja arendamisest, oma ettevõtte käivitamisest ja arendamisest. Ainevaldkonda kuuluvad õppeained majandusõpetus ja ettevõtlusõpetus on tihedalt omavahel lõimitud.

Majandusõpetuse gümnaasiumi esimese astme suunakursusega „Majanduse- ja ettevõtluse alused“ omandatakse teoreetilised üldteadmised majanduse ja ettevõtluse toimimisest. Läbitakse teemad: majanduse alused, ettevõtluskeskkond ja tugisüsteemid, ettevõtte ja ettevõtja, tööturg, personal ja juhtimine. Õppeaine

on lõimitud aine ettevõtlusõpetus suunakursusega „Sündmuskorraldus“, mille raames omandatakse praktilised teadmised sündmuskorraldusest läbi meeskonnatöös sündmuse korraldamise. Kursuse „Majanduse- ja ettevõtluse alused“ teema „Personal ja juhtimine“ läbimiseks tuleb õpilasel osaleda meeskonnatöös, valida endale roll meeskonnas ja korraldada grupis sündmus.

Gümnaasiumi teises astmes läbitakse ettevõtlusõpetuse 4 suunakursust „Ettevõtlusõpe“, „Õpilasfirma I“, „Õpilasfirma II“ ja „Äriplaani koostamine“. Suunakursused on omavahel tihedalt lõimitud. Kursuse „Ettevõtlusõpetus“ raames omandatakse põhiteadmised ettevõtluskeskkonnast ja ettevõtte toimimisest. Kursused „Õpilasfirma I“ ja „Õpilasfirma II“ annavad eelnevalt õpitule praktilise väljundi. Kursuste raames omandatakse praktilised oskused äriidee loomisest, arendamisest ja rakendamisest läbi õpilasfirma. Omandatakse praktilised teadmised õpilasfirma loomisest, juhtimisest ja arendamisest. Kursuste õppeprotsessi toetab teoreetiliste teadmistega suunakursus „Äriplaani koostamine“, mille läbinud õppija oskab koostada lihtsamat äriplaani.

Gümnaasiumi kolmandas astmes omandatakse süvendatult teoreetilised teadmised majanduse toimimisest suunakursuse „Majandusõpe“ raames. Kursus loob baastadmised majandusvaldkonnas õpingute jätkamiseks ülikoolis. Suunakursuste raames omandatud teoreetilisi teadmisi rakendatakse praktikas suunakursuse „Rahvusvaheline projektijuhtimine. Praktika“ raames, mille puhul toimub õppetöö inglise keeles. Kursuse raames osaletakse kas rahvusvahelise noortevahetuse elluviimisel ja viiakse inglise keeles läbi töötoad või sooritatakse välispraktika inglise keeles Euroopa partnerorganisatsioonide vahendusel. Õpilane valib õppe käigus huvi pakkunud valdkonna (nt turundus, ärikorraldus, personalitöö jm), milles praktika sooritatakse.

Üldpädevuste kujundamise võimalusi

Majanduse- ja ettevõtlusõppe valdkonna õppeainete kaudu kujundatakse õpilastes kõiki riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevusi. Üldpädevuste kujundamiseks kasutatakse õppes mitmesuguseid koostöövorme (nt arutelud, esitlused, meeskonnatööd, projektides osalemine, sündmuse korraldamine) kui ka individuaalse töö võimalusi (nt uurimistöo koostamine, äriplaani koostamine).

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Õppeaine ettevõtlusõpetus raames osalevad õpilased praktilikal välisriigis või viivad rahvusvahelises projektis osaledes läbi ingliskeelseid töötubasid rahvusvahelisele projektigrupile. Seeläbi arendatakse sallivust ja tolerantsust, omandatakse oskused suhtlemiseks ja töötamiseks multikultuurses keskkonnas. Õpilasel kujuneb arusaam inimsuhete olulisusest ja areneb koostöövalmidus meeskonnatöö kaudu, mida õppeaine raames rakendatakse nii sündmuse korraldamisega kui õpilasfirma asutamise ja arendamisega.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Õpilases kujuneb suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna aktiivsete

tegevuste kaudu - nt sündmuse korraldamine, õpilasfirma töös osalemine, rahvusvahelises projektis osalemine või välispraktika sooritamine. Koostööoskus areneb läbi meeskonnatöös praktiliste tegevuste (nt sündmuse korraldamine, õpilasfirma töös osalemine) elluviimise.

Enesemääratluspädevus. Õppeainete raames toetatakse õpilase minapildi kujunemist, oma tugevuste ja nõrkuste määratlemist ja mõistmist läbi eneseanalüüside. Selleks hindab õpilane oma rolli meeskonna liikmena, oma tugevusi ja nõrkusi ning meeskonnatöö edukust. Õppeainete raames antakse ülevaade eri ametkohtadest ning nendel vajalikest oskustest ja teadmistest. Õpilane oskab hinnata oma karjäärivõimalusi ja võimalust tegutseda ettevõtjana.

Õpipädevus. Õppeainete raames taotletakse õppimiseks, hobideks ja karjäärivalikuteks vajamineva teabe otsimise oskust läbi praktilise teemakäsitle. Taotletakse eri allikatest pärinevate andmete kriitilist kasutamist ja analüüsimist. Õppeainete praktilised ülesanded ja väljundid võimaldavad teoreetilisi teadmisi praktilise elu situatsioonides kasutada, areneb võime kasutada õpitut erinevate probleemide lahendamiseks.

Suhtluspädevus. Majandus- ja ettevõtlustundides kujundatakse suulise ja kirjaliku suhtluse oskusi, arendatakse suhtlemisoskusi multikultuurses keskkonnas. Võõrkeeles suhtlemise oskust arendatakse rahvusvahelises projektis või välispraktikal osaledes.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus. Majandus- ja ettevõtlustundides kujuneb arusaam peamiste majanduslike näitajate tähendusest ja omandatakse oskus nende arvutamiseks. Taotletakse arvandmete analüüsioskuse arendamist. Õpilane mõistab säästva arengu põhimõtteid ja toimib keskkonnasäästlikult.

Ettevõtlikkuspädevus. Õpilane oskab leida ja arendada äriideed ning suudab selle ellu viia, praktiseerides seda õpilasfirma töös osalemisel. Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine praktilistes ülesannetes - sündmuste korraldamisel, projektides, õpilasfirma töös, mis eeldab õpilaste omaalgatust ja aktiivsust. Õpilane seab eesmärged nii praktiliste tööde elluviimiseks kui ka oskab sõnastada ja seada äriplaani koostamisel ettevõtte lühi- ja pikaajalisi eesmärged. Organiseerimis- ja korralduskogemust ning oskuseid arendatakse sündmuse korraldamise kaudu, õpilasfirma töös osaledes.

Digipädevus. Majandusõpetust õppides kasutatakse digivahendeid teabe otsimiseks internetis asuvatest teabeallikatest, saadud teabe rakendamiseks ühiskonnas toimivate majandusprotsesside üle arutledes, ettevõtlusprobleemidele võimalikke lahendusi leides, et näha neis peituvaid võimalusi. Kujundatakse oskust lugeda, analüüsida ja töödelda digitaalselt esitatud majandusstatistikat. Arendatakse digitaalse sisuloo oskust lahendatava probleemi leidmise, esitamise ja

sõnastamise kaudu ning toetatakse õpitu säilitamist digitaalsel kujul. Digikeskkonnas suheldes järgitakse igapäevaelu väärtuspõhimõtteid.

Õppeaine lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega

Majandus- ja ettevõtlustunde lõimitakse teiste eri ainevaldkondade tundidega.

Võõrkeeled. Õppeaine ettevõtlusõpetus raames osalevad õpilased praktilisel välisriigis või viivad rahvusvahelises projektis osaledes läbi ingliskeelseid töötubasid rahvusvahelisele projektigrupile. Sealäbi areneb õpilaste võõrkeeleskus. Suunakursus „Praktiline projektijuhtimine. Praktika“ viiakse läbi inglise keeles, mis võimaldab mõista ja kasutada valdkondlikku ning igapäevaseks suhtluseks vajaminevat sõnavara praktilistes situatsioonides.

Matemaatika. Majandus- ja ettevõtlustundides kujuneb arusaam peamiste majanduslike arvandmete tähendusest ja omandatakse oskus nende arvutamiseks. Taotletakse arvandmete analüüsioskuse arendamist.

Loodusained. Õppeainetega taotletakse, et õpilane suhtub vastutustundlikult elukeskkonda, väärtustades säästva arengu põhimõtteid. Õpilane mõistab säästva arengu põhimõtteid ja toimib keskkonnasäästlikult.

Sotsiaalsained. Õppeainetega taotletakse, et õpilane mõistab üksikisiku, ettevõtte, riigi ja rahvusvahelise majanduse tähtsust nii igapäevaelus kui ühiskonna arengus. Taotletakse õpilase aktiivse hoiaku kujunemist osalemaks ühiskonnaelu protsessides ning kodanikualgatustes.

Kunstiained. Majandus- ja ettevõtlusõppe raames õpitakse nägema reklaami visuaalseid ja auditiiivseid komponente. Õpilased analüüsivad reklaamide visuaalsete ja auditiiivsete komponentide eduka rakendamise viise, koostavad praktilise tööna reklaamid meeskonnatöös läbiviidavale sündmusele ja õpilasfirma tootele/teenusele.

Kehaline kasvatus. Õppeainete raames antakse ülevaade spordiürituste korraldamisest ning tähtsusest sündmuskorralduses ja sihtkoha arendamisel.

Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Elukestev õpe ja karjääri plaanimine: õppeainete raames arendatakse iseseisva õppimise oskust ja vastutusvõimet läbi vastutusvaldkonna täitmise meeskonnatöös sündmuse korraldamise ja õpilasfirma käivitamise ning selle töös osalemise. Suhtlus- ja koostööoskusi, mida on muu hulgas vaja tulevases tööelus, arendatakse läbi praktiliste (meeskonna)tööde. Kujundatakse valmisolek töötamiseks multikultuurses keskkonnas läbi rahvusvahelise projektitöö või välispraktika. Õppetegevus võimaldab vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt ettevõtete külastused, õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud ameteid, erialasid ja edasiõppimisvõimalusi. Õpilane oskab analüüsida oma sobivust ettevõtjaks ja näeb ettevõtlust ühe tegevusvõimalusena. Õpitakse mõistma ja koostama õpingutele ja

tööle kandideerimiseks vajalikke dokumente.

Keskkond ja jätkusuutlik areng: taotletakse, et õpilane mõistab säästva arengu põhimõtteid ja toimib keskkonnasäästlikult. Omandatakse teadmised keskkonnasäästlikust tootmisest ja -algatustest läbi teoreetilise töö ning õppekäikude.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: õpilased mõistavad ühiskonna toimimise põhimõtteid ning kodanikualgatuse tähtsust, ettevõtluse rolli ühiskonnas ja sellega seotud mõjusid. Õpilased väärtustavad ärieetika põhimõtteid ja kasutavad neid praktikas oma õpilasfirma töös. Õpilases kujuneb valmisolek osaleda majanduselus ning luua oma ettevõtte, luua või osaleda kodanikualgatuses.

Kultuuriline identiteet: õpilaste teadmisi erinevatest kultuuridest, kommetest ja tavadest kujundatakse ja laiendatakse rahvusvahelistes projektides või välispraktikal osalemise kaudu. Luuakse võimalusi erinevate rahvaste ja kultuuridega tutvumiseks ning praktiliseks koostööks. Areneb sallivus ja tolerantsus, võime arvestada teise kultuuriruumi eripäradega ning valmisolek töötada multikultuurses keskkonnas.

Teabekeskkond: õppeainetega taotletakse, et õpilane kasutab erinevaid teabeallikaid ja hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot, planeerib ja viib läbi uurimuslikke töid, töötleb kogutud andmeid, tõlgendab ja esitab neid. Selleks koostab õpilane iseseisvalt juhendamisel uurimistöö ja oskab koostada äriplaani ning oskab valida selleks vajalike analüüside koostamisel kriitiliselt sobivaid infoallikaid.

Tehnoloogia ja innovatsioon: õpilasi suunatakse mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, eri tegevus- ja tööstusvaldkondade arengule ja keskkonnale ning seeläbi kujundama oma seisukohti teema valdkonnas. Õpilasel kujuneb arusaam ja valmisolek võimalustest kasutada kaasaegset tehnoloogiat ja innovatsiooni oma õpilasfirma toote või teenuse arendamisel. Läbi õppetöös kaasaegsete IKT-vahendite kasutamise praktikas kujuneb valmisolekut kasutada info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks.

Tervis ja ohutus: taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning aitama kaasa tervist edendava turvalise keskkonna loomisele. Õpilane arendab läbi praktilise meeskonnatöö sotsiaalseid oskuseid ning mõistab turvalise keskkonna olulisust töökeskkonnas.

Väärtused ja kõlblus: õpilased avaldavad läbi arutelude, diskussioonide, rühmatööde aktiivselt oma mõtteid, isiklike väärtushoiakuid ja tõekspidamisi. Õpilased on tolerantsed ja austavad erinevaid vaateid ning kaitsvad ja põhjendavad enda seisukohti. Meeskonnatöö ning multikultuurses keskkonnas töötamine loob selleks eeldused ja kujundab vastavad hoiakud. Õpilastes kujuneb arusaam, et mitmekesisus on rikkus.

Õppetegevuse kavandamine ning korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab õpilasele piisavalt aega puhata ja huvitegevustega tegelda;
- 3) võimaldatakse õppida individuaalselt ja üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ning rühmatööd, praktiline meeskonnatöö), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ja iseseisvateks õppijateks ning loovateks ja kriitiliselt mõtlevateks isiksusteks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 5) rakendatakse nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) laiendatakse õpikeskkonda: ettevõtete külastused, arvutiklass, organisatsioonide külastused jt
- 7) õppeprotsessis on olulisel kohal uurimuslikud tegevused, arutelu, diskussioon, ajurünnak, väitlus; tabelite ja skeemide koostamine ning analüüsimine; rollimäng, rühmatöö, projektides osalemine, praktilised ülesanded, välitööd, õppekäigud ettevõtetesse ja organisatsioonidesse, kohtumised erinevate elukutsete esindajatega koolis ja nende töö jälgimine töökohal; allikmaterjali, info ja juhtumite kriitiline analüüs, lühiuurimuste koostamine jms. Uurimusliku õppe käigus omandavad õpilased info otsimise, andmete töötlemise, probleemide püstitamise, hüpoteeside sõnastamise, töö planeerimise, vaatluste tegemise, tulemuste töötlemise, tõlgendamise ja esitamise oskused. Õpilastel on võimalus ennast proovile panna õpilasfirma tegevuses ja seeläbi tunnetada oma ettevõtlikkust, oskusi ja võimalusi tegutseda ettevõtjana.
- 8) viiakse õppeprotsessis läbi praktilisi töid teoreetiliste teadmiste kinnistamiseks ning õpitu rakendamiseks igapäeva- ja tööelus ning probleemide lahendamisel. Selleks korraldatakse meeskonnatööna sündmus, osaletakse õpilasfirma töös, rahvusvahelises noorteprojektis või välispraktilikal.

Hindamise alused

Ainevaldkonna majandus- ja ettevõtlusõpe õpitulemuste hindamine lähtub gümnaasiumi riikliku õppekava üldosas, Pärnu Koidula Gümnaasiumi õppekavas ja teistes hindamist reguleerivates dokumentides toodud hindamisalustest. Õpitulemuste kontrolli ja hindamise eesmärk on saada ülevaade õpitulemuste saavutusest ja õpilase individuaalsest arengust ning kasutada saadud teavet õppe tulemuslikumaks kavandamiseks.

Hinnatakse nii teadmisi ja nende rakendamise oskust kui ka üldpädevuste saavutatust, sh õpioskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste

tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekava taotletavatele õpitulemustele.

Kontrollitakse ja hinnatakse õpilase teoreetilisi teadmisi, majandusalaste tekstide ja statistiliste andmetega töötamise oskust, informatsiooni leidmist ja situatsioonide lahendamist. Hinnatakse praktiliste tööde täitmise oskusi, loovust ülesannete lahendamisel, juhtumianalüüsi, kus hinnangu aluseks on põhjuslike seoste loomine ja argumenteerimine. Kontrollitakse ja hinnatakse arutluse, argumenteerimise ja seoste loomise oskust, õpilase iseseisvat tööd (uurimused, esseed), osalemist rühmatöodes ja aruteludes.

Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid. Kursuste hinded kujunevad kontrolltööde, praktiliste tööde ja uurimuste, iseseisvate tööde, eneseanalüüsi, ettekannete hinnetest.

Hindamise aluseks on töö iseseisev sooritus, loovus ja vormistamise korrektsus. Praktilised tööd sooritatakse konkreetse teema kohta kas individuaalselt või meeskonnas. Iseseisvateks töödeks on kodused ülesanded, uurimisülesanded, klassitööd ja arvutitunnitööd. Kursuste jooksul võib hinnata ka koduseid töid, suulisi vastuseid, ülesannete lahendamist, osalemist rühmatöodes jne.

Erinevatel kursustel nõutavate iseseisvate, praktiliste, koduste tööde, eneseanalüüside põhjal kujuneb lõpphinne. Täpsemalt on hinnatavad tööd ning nende osakaal lõpphinde kujunemisel toodud kursusekavades.

Füüsiline õpikeskkond

Valdav osa õpet on korraldatud klassis, kus saab rühmatöö tegemiseks mööblit ümber paigutada, on internetiühendus ning audiovisuaalse materjali kasutamise võimalus. Vajaduse korral kasutatakse arvuti- või multimeediaklassi.

Õppe sidumiseks igapäevaeluga korraldatakse õpet ja õppekäike väljaspool klassiruumi - külastatakse ettevõtteid ja teisi organisatsioone.

Ettevõtlusõpetuse ainekava

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Ettevõtlusõpetusega taotletakse, et gümnaasiumi lõpuks õpilane:

- 1) teab üksikisiku ja ettevõtte majanduse põhimõtteid ning saab aru nende tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonna arengus;
- 2) teab oma õigusi ja kohustusi kui kodanik, töötaja, tarbija ja ettevõtja;
- 3) analüüsib ettevõtete kujunemist ning toimimist;
- 4) oskab hinnata tootmistegureid ja teguritulusid ning selgitada, kuidas turg ja hind määravad tootmist ja tarbimist, analüüsib nõudlust ja pakkumist mõjutavaid tegureid;
- 5) omab ülevaadet ja kogemusi erinevatest elukutsetest ning on motiveeritud elukestvaks õppeks;
- 6) hindab pideva õppimise ja oskuste täiendamise tähtsust iga elukutse puhul ja oma karjääri planeerimisel, arendab suhtlemis- ja juhtimisoskusi, teeb koostööd ja väärtustab ärietika põhimõtteid;
- 7) tunneb tööseadusi ja oskab valida või leida tööd, arvutada bruto- ja netopalka ning tööandja kulusid tööjõule;
- 8) mõistab ettevõtlust kui karjäärivalikut ja oma võimalusi ettevõtjana tegutsemiseks;
- 9) oskab koostada äriplaani, leida ja arendada äriideed, luua ja arendada õpilasfirmat ning ettevõtet, tunneb kapitali kaasamise võimalusi ettevõtte arendamiseks;
- 10) oskab planeerida ja korraldada meeskonnatööna kohalikku sündmust;
- 11) omab rahvusvahelises keskkonna töötamise kogemust, on teadlik kultuurilistest erinevustest ja tuleb toime multikultuurses keskkonnas töötamisega;
- 12) suhtub vastutustundlikult elukeskkonda, väärtustades säästva arengu põhimõtteid;
- 13) arendab loovust ja süsteemset mõtlemist; oskab püstitada eesmärged, võtta vastutust ideede elluviimisel ning rakendab meeskonnatöö võtteid;
- 14) kasutab erinevaid teabeallikaid ja hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot, planeerib ja viib läbi uurimuslikke töid, töötleb kogutud andmeid, tõlgendab ja esitab neid.

Õppeaine kirjeldus

Aine „Ettevõtlusõpetus“ raames omandatakse põhiteadmised ettevõtluskeskkonnast ja ettevõtte toimimisest.

Aste	Õppesuund	Kursused		ÕK
G1	Ettevõtlussuund	1.	Sündmuskorraldus	SK
G2	Ettevõtlussuund	2.	Ettevõtlusõpe	SK

		3.	Äriplaani koostamine	SK
		4.	Õpilasfirma I	SK
		5.	Õpilasfirma II	SK
G3	Ettevõtlussuund	6.	Praktiline projektijuhtimine / Praktika	SK

Gümnaasiumi esimeses astmes läbitakse suunakursus „Sündmuskorraldus“. Gümnaasiumi teises astmes läbitakse ettevõtlusõpetuse 4 suunakursust „Ettevõtlusõpe“, „Õpilasfirma I“, „Õpilasfirma II“ ja „Äriplaani koostamine“. Gümnaasiumi kolmandas astmes läbitakse suunakursus „Praktiline projektijuhtimine“ või „Praktika“. Suunakursused on omavahel tihedalt lõimitud.

Aine „Ettevõtlusõpetus“ raames omandatakse põhiteadmised ettevõtluskeskkonnast ja ettevõtte toimimisest. Kursused „Õpilasfirma I“ ja „Õpilasfirma II“ annavad eelnevalt õpitule praktilise väljundi. Kursuste raames omandatakse praktilised oskused äriidee loomisest, arendamisest ja rakendamisest läbi õpilasfirma. Omandatakse praktilised teadmised õpilasfirma loomisest, juhtimisest ja arendamisest. Kursuste õppeprotsessi toetab teoreetiliste teadmistega suunakursus „Äriplaani koostamine“, mille läbinud õppija oskab koostada lihtsamat äriplaani.

Suunakursuste raames omandatud teoreetilisi teadmisi rakendatakse praktikas suunakursuse „Rahvusvaheline projektijuhtimine / praktika“ raames, mille puhul toimub õppetöö osaliselt inglise keeles. Kursuse raames osaletakse kas rahvusvahelise noortevahetuse elluviimisel ja viiakse inglise keeles läbi töötoad, või koostatakse ise projekt või sooritatakse praktika. Õpilane valib õppe käigus huvi pakkunud valdkonna (nt turundus, ärikorraldus, personalitöö jm), milles praktika sooritatakse.

Gümnaasiumi õpitulemused

Ettevõtlusõpetuse aine läbinud gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) oskab meeskonnatöös viia ellu planeeritud sündmust, sh koostada sündmuse eelarvet, riskianalüüsi, turundusplaani ja küllastajauuringut tagasiside kogumiseks;
- 2) mõistab ja analüüsib sündmuste rolli sihtkoha arendamises;
- 3) oskab praktiliselt kasutada õpitud majandustermineid;
- 4) tunneb meeskonnatöö põhimõtteid, oskab töötada meeskonnas, on vajadusel valmis võtma juhirolli;
- 5) oskab meeskonnas ja individuaalselt koostada äriplaani, sealhulgas oskab kirjeldada äriideed ja -mudelit; püstitada ärilisi eesmärged, visiooni ja missiooni; hinnata ja analüüsida ärikeskkonda, riske, võimalusi, ohte ettevõtluses; koostada toote või teenuse ning toomis- või teenindamisprotsessi kirjeldust; koostada turu-, konkurentsi- ja riskianalüüsi;

koostada finantsprognoose ning analüüsida kapitali kaasamise võimalusi ettevõtte ja õpilasfirma arendamiseks;

- 6) oskab kasutada intervjuud ja turu-uuringut uurimismeetodina; tõlgendada ja analüüsida kogutud andmeid;
- 7) viib meeskondlikult ellu planeeritud õpilasfirma tegevusi;
- 8) omab müügi- ja ettevõtluskogemust läbi õpilasfirma töö;
- 9) oskab kasutada erinevaid teabeallikaid ja hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot.

Majandusõpetuse ainekava

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Majandusõpetusega taotletakse, et gümnaasiumi lõpuks õpilane:

- 1) teab majanduse olulisemaid mõisteid ja põhimõtteid ning rakendab majandusalaseid teadmisi üksikisikuna ning perekonna- ja tööelus;
- 2) teab riigi ja rahvusvahelise majanduse põhimõtteid ning saab aru nende tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonna arengus;
- 3) analüüsib riikide ja maailmamajanduse kujunemist ning toimimist;
- 4) hindab Eesti majanduse arengusuundi ja võimalusi, teab rahvusvahelise majanduse eesmärgid ja tähtsust maailma globaliseerumisel.
- 5) oskab hinnata tootmistegureid ja teguritulusid ning selgitada, kuidas turg ja hind määravad tootmist ja tarbimist, analüüsib nõudlust ja pakkumist mõjutavaid tegureid;
- 6) omab ülevaadet ja kogemusi erinevatest elukutsetest ning on motiveeritud elukestvaks õppeks;
- 7) hindab pideva õppimise ja oskuste täiendamise tähtsust iga elukutse puhul ja oma karjääri planeerimisel, arendab suhtlemis- ja juhtimisoskusi, teeb koostööd;
- 8) suhtub vastutustundlikult elukeskkonda, väärtustades säästva arengu põhimõtteid;
- 9) arendab loovust ja süsteemset mõtlemist; oskab püstitada eesmärgid, võtta vastutust ideede elluviimisel ning rakendab meeskonnatöö võtteid;
- 10) kasutab erinevaid teabeallikaid ja hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot, planeerib ja viib läbi uurimuslikke töid, töötleb kogutud andmeid, tõlgendab ja esitab neid.

Õppeaine kirjeldus

Majandusõpetus kui õppeaine jaguneb kaheks kursuseks: majanduse- ja ettevõtluse alused gümnaasiumi esimesel aastal ning majandusõpe gümnaasiumi kolmandal aastal.

Aste	Õppesuund	Kursused		ÕK
G1	Ettevõtlussuund	1.	Majanduse- ja ettevõtluse alused	SK
G3	Ettevõtlussuund	2.	Majandusõpe	SK

Majandusõpetuse gümnaasiumi esimese astme suunakursusega „Majanduse- ja ettevõtluse alused“ omandatakse teoreetilised üldteadmised majanduse ja ettevõtluse toimimisest. Läbitakse teemad, nagu majanduse alused, ettevõtluskeskkond ja tugisüsteemid, ettevõtte ja ettevõtja, tööturg, personal ja juhtimine. Õppeaine on lõimitud ettevõtlusõpetuse suunakursusega

„Sündmuskorraldus“, mille raames omandatakse praktilised teadmised sündmuskorraldusest meeskonnatöös sündmust reaalselt korraldades.

Kursuse „Majanduse- ja ettevõtluse alused“ teema “Personal ja juhtimine” läbimiseks tuleb õpilasel osaleda meeskonnatöös, valida endale roll meeskonnas ja korraldada grupis sündmus.

Gümnaasiumi kolmandas astmes omandatakse süvendatult teoreetilised teadmised majanduse toimimisest suunakursuse „Majandusõpe“ raames. Kursus loob baastadmised majandusvaldkonnas õpingute jätkamiseks ülikoolis.

Gümnaasiumi õpitulemused

Majandusõpetuse aine läbinud gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) seletab ja kasutab majanduse põhimõisteid ja teab tänapäeva turumajanduse põhimõtteid;
- 2) analüüsib ettevõtete, riikide ja maailmamajanduse kujunemist, arenemist ning toimimist;
- 3) hindab ja analüüsib Eesti majanduse arengusuundi ja võimalusi, teab rahvusvahelise majanduse eesmärgi ja tähtsust maailma globaliseerumisel;
- 4) oskab selgitada, kuidas turg ja hind määravad tootmist ja tarbimist;
- 5) analüüsib nõudlust ja pakkumist mõjutavaid tegureid;
- 6) analüüsib ettevõtte rolli turumajanduses ja seletab ettevõtete põhitüüpide erinevusi;
- 7) oskab nimetada erinevaid ettevõtlust toetavaid algatusi, organisatsioone, tegevusi;
- 8) oskab arvutada bruto- ja netopalka ning tööandja kulusid tööjõule;
- 9) teab ettevõtete maksustamise põhimõtteid;
- 10) omab rahvusvahelises keskkonnas töötamise kogemust läbi projektitöö.

Majandus- ja ettevõtlusõpetuse kursusekavad

G1EV 1. kursus, ettevõtlussuund

Õppekava	KÕK (kooli õppekava)
Valdkond	Majandus- ja ettevõtlusõpe
Kursuse pealkiri	Majanduse ja ettevõtluse alused
Eeldus-kursused	Puuduvad
Lõiming	Sündmuskorraldus, Matemaatika, Inglise keel, Ühiskonnaõpetus
Õppetöö korraldus	35 tundi
Kursuse lühi-kirjeldus	<p>Kursusega omandatakse üldteadmised majanduse ja ettevõtluse toimimisest. Läbitakse teemad: majanduse alused, ettevõtluskeskkond ja tugisüsteemid, ettevõtte ja ettevõtja, tööturg, personal ja juhtimine.</p> <p>Kursuse läbinu teab majanduse põhimõisteid ja turumajanduses toimivate majanduslike protsesside toimemehhanisme ning oskab neid seostada ümbritseva eluga. Saab aru erinevate majanduselus osalejate eesmärkidest ning teab riigi rolli majanduses.</p> <p>Elukutset valides õpitakse nägema töötaja rolli kõrval ka ettevõtja rolli. Hinnatakse sobivust ettevõtjana tegutsemiseks. Omandatakse teadmised ettevõtlusega seotud kasudest ja riskidest, ettevõtlust toetavatest tegevustest, organisatsioonidest ja algatustest.</p> <p>Kursuse käigus omandatakse teadmised meeskonnatöö põhimõtetest ja rollidest meeskonnas, personalitööst ja palgaarvestusest.</p>
Kursuse õppe- ja kasvatus-eesmärgid	<p>Kursusega taotletakse, et õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teab majanduse olulisemaid mõisteid ja põhimõtteid 2) mõistab ettevõtlust kui karjäärivalikut ja oma võimalusi ettevõtjana tegutsemiseks; 3) arendab loovust ja süsteemset mõtlemist; oskab püstitada eesmärgid, võtta vastutust ideede elluviimisel ning rakendab meeskonnatöö võtteid; 4) kasutab erinevaid teabeallikaid ja hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot; 5) arendab suhtlemis- ja juhtimisoskusi.

<p>Kursuse õppesisu ja õppetegev used</p>	<p>Majanduse alused</p> <p>Tava-, käsu-, turu- ja segamajandus, majandusstruktuur, turg, nõudlus, pakkumine, turu tasakaal, ressursid, majanduse kolm põhiküsimust, majanduslik käitumine, hinnasüsteem, tootmise muutuste mõju hindadele, konkurents.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded, virtuaalne simulatsioonimäng.</p> <p>Ettevõtluskeskkond ja tugisüsteemid</p> <p>Ettevõtluskeskkond, ettevõtluse tugisüsteem, inkubatsioon, maakondlikud arenduskeskused, ettevõtlusprogrammid, äriinvestorid.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, organisatsioonide ja ettevõtete külastused, ettevõtlusüritustel osalemine.</p> <p>Ettevõtte ja ettevõtja</p> <p>Ettevõtlikkus, ettevõtjaks sobivus, ettevõtja karjäär, ettevõtjate roll majanduses, ettevõtja kohustused, riskid, konkurents, tulu teenimine, kasum, äriühingute liigid.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, ettevõtjaks sobivuse hindamine - test, ettevõtete külastused, kohtumised ettevõtjatega, praktiline töö - intervjuu ettevõtjaga, virtuaalsed simulatsioonimängud.</p> <p>Tööturg</p> <p>Tööhõive, tööturg, töösuhe, palgaarvestus, tööjõu maksud.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded.</p> <p>Personal ja juhtimine</p> <p>Personalitöö ettevõttes, personali värbamine ja valik, meeskonnatöö, rollid meeskonnas, motiveerimine, kontrollimine, eesmärkide seadmine, ajajuhtimine, protsessi juhtimine.</p>
---	--

	<p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktiline töö - sündmuse korraldamine, meeskonnatöö.</p>
<p>Kursuse õpi-tulemused</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) seletab ja kasutab majanduse põhimõisteid ja teab tänapäeva turumajanduse põhimõtteid; 2) oskab selgitada, kuidas turg ja hind määravad tootmist ja tarbimist; 3) analüüsib nõudlust ja pakkumist mõjutavaid tegureid; 4) analüüsib ettevõtte rolli turumajanduses ja seletab ettevõtete põhitüüpide erinevusi; 5) oskab nimetada erinevaid ettevõtlust toetavaid algatusi, organisatsioone, tegevusi; 6) analüüsib sobivust olla ettevõtja; 7) oskab arvutada bruto- ja netopalka ning tööandja kulusid tööjõule; 8) teab meeskonnatöö põhimõtteid, rolle meeskonnas.
<p>Hindamisviis</p>	<p>Kursusehinde moodustavad 2 arvestuslikku tööd, 1 praktiline töö ja 1 rühmatöö.</p> <p>Arvestustöö I:</p> <p>Teemad: Majanduse alused, ettevõtluskeskkond ja tugisüsteemid</p> <p>Valikvastuste ja lahtiste küsimustega test.</p> <p>Osakaal lõpphinde: 25%</p> <p>Praktiline töö:</p> <p>Teema: Ettevõtte ja ettevõtja</p> <p>Õpilane viib praktilise tööna läbi struktureeritud intervjuu vabalt valitud ettevõtjaga. Abimaterjalina struktureeritud intervjuu näidisvorm.</p> <p>Osakaal lõpphinde: 25%</p> <p>Arvestustöö II:</p> <p>Teema: Tööturg</p> <p>Valikvastuste ja lahtiste küsimustega test.</p> <p>Osakaal lõpphinde: 25%</p> <p>Rühmatöö:</p>

	<p>Teema: Personal ja juhtimine</p> <p>Õpilane viib rühmatööna ellu planeeritud sündmuse (kursuse sündmuskorraldus raames). Rühmatöö hinne põhineb õpilase eneseanalüüsil. Õpilane koostab analüüsi, milles iseloomustab meeskonnaliikmete ülesandeid ja rolle, oma rolli meeskonnas, meeskonna toimimise edukust.</p> <p>Osakaal lõpphindes: 25%</p> <p>Rakendatakse õppimist toetavat ja enesehindamist.</p>
<p>Hindamis- kriteeriu- mid</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) seletab ja kasutab majanduse põhimõisteid ja teab tänapäeva turumajanduse põhimõtteid; 2) analüüsib, kuidas turg ja hind määravad tootmist ja tarbimist; 3) analüüsib nõudlust ja pakkumist mõjutavaid tegureid; 4) analüüsib ettevõtte rolli turumajanduses ja seletab ettevõtete põhitüüpide erinevusi; 5) nimetab erinevaid ettevõtlust toetavaid algatusi, organisatsioone, tegevusi; 6) analüüsib oma sobivust tegutseda ettevõtjana; 7) oskab kasutada intervjuud uurimismeetodina; 8) oskab esitada kirjalikult intervjuu andmeid ja tulemusi; 9) oskab arvutada bruto- ja netopalka ning tööandja kulusid tööjõule; 10) teab meeskonnatöö põhimõtteid, rolle meeskonnas; 11) oskab töötada meeskonnas.
<p>Õppe- kirjandus</p> <p>Õppe- materjalid</p> <p>Lisa- materjalid</p> <p>Lingid</p>	<p>Majandus- ja ettevõtlusõpikud:</p> <p>Eamets, R. Ernits, R. jt. Ettevõtlikkusest ettevõtluseni. Gümnaasiumiõpik. SA Teadlik Valik, 2012</p> <p>Kulu, L. Kägu, K. jt Majandusõpik gümnaasiumile. Junior Achievement Eesti SA, 2012</p> <p>Vabavaralised õppematerjalid:</p> <p>Randmaa, T. Raiend, E. Rohelaan, R. Kupp, A. Mägi J. Ettevõtluse alused. 2007</p> <p>https://www.tthk.ee/bw_client_files/tthk/public/img/File/Oppematerjal/Ettev_alused.pdf</p> <p>Ajakirjanduses ilmuvad temaatilised artiklid</p> <p>Temaatilised väljaanded:</p> <p>Director;</p>

	<p>Forbes</p> <p>Töölehed</p> <p>Veebilehed:</p> <p>Ettevõtluse arendamise sihtasutus: www.eas.ee</p> <p>Maakondlikud arenduskeskused: www.arenduskeskused.ee</p> <p>Eesti Tootukassa: www.tootukassa.ee</p> <p>Palga ja maksude kalkulaator: www.palk.crew.ee</p> <p>Ettevõtlus- ja innovatsioonikeskused, inkubaatorid: http://www.ttu.ee/projektid/mektory-est/; http://inkubaator.tallinn.ee/</p> <p>SA Entrum: www.entrum.ee</p> <p>Eesti Statistikaamet: www.stat.ee</p> <p>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium: www.mkm.ee</p> <p>Eesti Pank: http://www.eestipank.ee/</p>
--	--

G1EV 2. kursus

Õppekava	KÕK (kooli õppekava)
Valdkond	Majandus- ja ettevõtlusõpe
Kursuse pealkiri	Sündmuskorraldus
Eelduskursused	Puuduvad
Lõiming	Majanduse- ja ettevõtluse alused
Õppetöö korraldus	35 tundi
Kursuse lühikirjeldus	Kursuse käigus omandatakse teadmised sündmuskorraldusest ja -turismist, analüüsitakse ja hinnatakse sündmuste mõju sihtkoha turundamisele ja arendamisele. Kursus annab õpilasele praktilise teadmise ja kogemuse sündmuse korraldamisest. Meeskonnatöös planeeritakse ja viiakse ellu sündmus. Luuakse meeskond, valitakse ja arendatakse sündmuse idee, jaotatakse rollid ja ülesanded, püstitatakse eesmärgid. Meeskonnatöös koostatakse sündmuse eelarve, riskianalüüs ja turundusplaan. Sündmuse järgselt koostatakse tagasiside saamiseks sündmuse küllastajauuring ja teostatakse selle analüüs.
Kursuse õppe- ja kasvatusesmärgid	Kursusega taotletakse, et õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) arendab loovust ja süsteemset mõtlemist; 2) oskab püstitada eesmärgid, võtta vastutust ideede elluviimisel ning rakendab meeskonnatöö võtteid; 3) planeerib ja viib läbi uurimuslikke töid, töötleb kogutud andmeid, tõlgendab ja esitab neid; 4) oskab planeerida ja meeskonnatöös ellu viia sündmuseid; 5) arendab suhtlemis- ja juhtimisoskusi.
Kursuse õppesisu ja õppetegevused	Sündmuskorraldus ja -turism. Sündmuste liigid, trendid, sündmuse ajalised, avaliku sektori roll, sündmuste mõjud, sündmuste roll sihtkoha arendamises. Õppetegevused Teoreetiline ja praktiline töö, ettevõtete ja organisatsioonide külastused, piirkonna sündmuste analüüs Sündmuse planeerimine

	<p>Turunõudluse hindamine, idee arendamine, sündmuse planeerimine, meeskond, sponsorite ja meedia kaasamine.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline ja praktiline töö, ajurünnak, meeskonnatöö</p> <p>Sündmuse programmi kavandamine</p> <p>Idee valik, programmi kavandamine, tulude ja kulude kavandamine, eelarve koostamine, riskide juhtimine.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline ja praktiline töö, meeskonnatöö</p> <p>Sündmuse turundus</p> <p>Sündmuse turundamine, turunõudluse analüüs, turundusstrateegiad, turundusmeetmestik, turundusplaan, teavitamine.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline ja praktiline töö, meeskonnatöö</p> <p>Sündmuse hindamine</p> <p>Andmete kogumine, andmeanalüüs, küllastajauuring, tagasiside.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline ja praktiline töö, meeskonnatöö</p>
<p>Kursuse õpitulemused</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) analüüsib sündmuste rolli sihtkoha arendamises; 2) oskab kasutaja ajurünnakut ideede genereerimiseks; 3) oskab koostöös ellu viia planeeritud tegevusi; 4) oskab nimetada ja iseloomustada erinevaid turundusstrateegiad; 5) oskab koostada sündmuse eelarvet, riskianalüüsi ja turundusplaani; 6) viib meeskonnatöös ellu planeeritud sündmuse; 7) oskab koostada ja analüüsida sündmuse küllastajauuringut tagasiside kogumiseks.
<p>Hindamisviis</p>	<p>Kursusehinde moodustavad 3 praktilist tööd ja 1 rühmatöö.</p> <p>Praktiline töö I:</p>

	<p>Teema: Sündmuskorraldus ja -turism</p> <p>Sündmuse analüüs ja sihtkoha arendamise mõju hindamine</p> <p>Osakaal lõpphinded: 20%</p> <p>Praktiline töö II:</p> <p>Teemad: Sündmuse planeerimine, sündmuse programmi kavandamine, sündmuse turundus</p> <p>Õpilane koostab meeskonnatööna sündmuse eelarve, riskianalüüsi ja turundusplaani</p> <p>Osakaal lõpphinded: 40%</p> <p>Rühmatöö:</p> <p>Teemad: Sündmuse planeerimine, sündmuse programmi kavandamine, sündmuse turundus</p> <p>Õpilane viib rühmatööna ellu kavandatud sündmuse</p> <p>Osakaal lõpphinded: 20%</p> <p>Praktiline töö III:</p> <p>Teema: Sündmuste hindamine</p> <p>Õpilane koostab meeskonnatööna sündmuse külastajauuringu ja koostab selle analüüsi</p> <p>Osakaal lõpphinded: 20%</p> <p>Rakendatakse õppimist toetavat ja enesehindamist.</p>
<p>Hindamis- kriteeriumid</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) analüüsib sündmuste rolli sihtkoha arendamises; 2) kasutab ajurünnakut ideede genereerimiseks; 3) nimetab ja iseloomustab erinevaid turundusstrateegiad; 4) koostab sündmuse eelarve, riskianalüüsi ja turundusplaani; 5) viib koostöös ellu planeeritud sündmuse; 6) koostab ja analüüsib sündmuse külastajauuringut tagasiside kogumiseks.
<p>Õppekirjandus Õppematerjalid</p>	<p>Õpikud: Müristaja, H. Tarmula, K. Sündmus- ja koosolekukorraldus. Kirjastus Argo, 2011</p>

Lisamaterjalid	Vabavaralised õppematerjalid:
Lingid	<p>Ürituste korraldamise juhtnöörid. SA Innove, 2010 https://docplayer.net/20813875-Urituste-korraldamise-juhtnoorid.html</p> <p>Koor, T. Sündmus- ja koosolekukorraldus. 2010 http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/15980/sundmus_koosolekukorraldus.pdf</p> <p>Ajakirjanduses ilmuvad temaatilised artiklid</p> <p>Töölehed</p> <p>Veebilehed:</p> <p>Pärnu linna koduleht: www.parnu.ee (toetused kultuurile, avalike ürituste korraldamise kord)</p> <p>Pärnu Konverentsid: http://www.konverentsid.ee/</p> <p>Festivalide, sündmuste kodulehed</p> <p>Puhka Eestis: http://www.puhkaeestis.ee/et</p> <p>Visit Estonia: http://www.visitestonia.com/en/</p> <p>Turismiweb: http://www.turismiweb.ee/</p> <p>ICCA: http://www.iccaworld.com/</p>

G2EV 3. kursus

Õppekava	KÕK (kooli õppekava)
Valdkond	Majandus- ja ettevõtlusõpe
Kursuse pealkiri	Õpilasfirma I
Eelduskursused	Puuduvad
Lõiming	Äriplaani koostamine, Õpilasfirma II, Ettevõtlusõpe
Õppetöö korraldus	35 tundi
Kursuse lühikirjeldus	<p>Õpilasfirma I kursuse raames omandatakse praktilised teadmised ettevõtluse toimimisest ja äriidee rakendamisest läbi õpilasfirma (ÕF) töö.</p> <p>Kursuse eesmärk paremini omandada äritegevuse põhimõtteid, arendada õpilastes algatusvõimet ja soovi ise probleeme lahendada. Programmi jooksul õpitakse praktiliselt tundma majandusmõistete tähendust.</p> <p>Õppeprotsess tugineb Junior Achievement (JA) Eesti õppeprogrammile. ÕF programm on ehitatud üles väikefirma tegutsemise põhimõtetele. Õpilased töötavad välja äriidee ja -mudeli, valivad toote või teenuse, jagavad ametid ja tööülesanded, toodavad ja müüvad oma tooteid või osutavad teenuseid. Aktsionäri või juhina osaletakse otsuste vastuvõtmises. ÕF töötajad teenivad palka tootjate, müüjate või juhtidena. Kogu tegevuse vältel peetakse finantsarvestust ja ÕF tegevuse lõpetamisel koostatakse aastaaruanne. Õppeperioodi lõpus õpilasfirma tegevus lõpetatakse. Osaletakse laatadel ja võistlustel.</p> <p>ÕF I kursus koosneb teemadest ÕF loomine ja äriplaani, mille raames genereerivad õpilased äriidee ja töötavad välja ärimudeli, valivad juhtkonna ja ÕF nime, jaotatakse rollid ja asutatakse ÕF, koostatakse lihtsam äriplaani.</p>
Kursuse õppe- ja kasvatuseesmärgid	<p>Kursusega taotletakse, et õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oskab kasutada majandustermineid; 2) saab ettevõtluskogemuse; 3) oskab hinnata ettevõtluses peituvaid riskitegureid, ohtusid ning võimalusi;

	<p>4) omandab meeskonnatöö-, juhtimis- ja esinemisoskusi;</p> <p>5) oskab koostada õpilasfirma ja ettevõtte finantsprognose;</p> <p>6) oskab koostada äriplaani;</p> <p>7) oskab luua ja arendada õpilasfirmat ning ettevõtet, tunneb kapitali kaasamise võimalusi ettevõtte arendamiseks;</p> <p>8) oskab paremini hinnata oma võimeid/võimalusi tööturule sisenemisel;</p> <p>9) mõistab ettevõtlust kui karjäärivalikut ja oma võimalusi ettevõtjana tegutsemiseks.</p>
<p>Kursuse õppesisu ja õppetegevused</p>	<p>Õpilasfirma asutamine</p> <p>Juhtkonna valimine, äriidee genereerimine, ärimudeli välja töötamine, toote/teenuse valimine, nime valimine, kapitalivajaduse määramine, asutamisdokumentide koostamine (põhikiri, asutamiskoosoleku protokoll, toote/teenuse kirjeldus, avaldus), ÕF registreerimine, aktsiate müük</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Praktiline õpilasfirma töö, teoreetiline töö, praktilised ülesanded</p> <p>Äriplaani koostamine</p> <p>Ärimudel ühel lehel, äriidee kirjeldus ja äriplaani kokkuvõte, eesmärkide ja visiooni, missiooni sõnastamine, ärikeskkonna analüüs, SWOT analüüs, turg ja kliendid, toode / teenus, tootmise- / teenindamise protsess, tootearendus, turundustegevus, riskianalüüs, personal ja juhtimine, finantsprognosid, müügiprognos, kasumiprognos, bilansiprognos, rahavood, äriidee ja äriplaani esitlus</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Praktiline õpilasfirma töö, teoreetiline töö, praktilised ülesanded</p>
<p>Kursuse õpitulemused</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane</p> <p>1) oskab praktiliselt kasutada majandustermineid;</p> <p>2) oskab töötada meeskonnas, on vajadusel valmis võtma juhirolli;</p>

	<p>3) koostab ettevõtte asutamisdokumente ja tunneb registreerimise korda; 4) oskab püstitada, sõnastada ja esitleda äriideed; 5) oskab koostada õpilasfirma ja ettevõtte finantsprognose; 6) oskab hinnata ettevõtluses peituvaid riskitegureid, ohtusid ning võimalusi; 7) oskab koostada ja esitleda lihtsamat äriplaani; 8) oskab alustada tegevust ettevõtjana, FIE-na; 9) teab kapitali kaasamise võimalusi ettevõtte või õpilasfirma arendamiseks.</p>
<p>Hindamisviis</p>	<p>Kursusehinde moodustavad 3 rühmatööd ja 1 praktiline töö.</p> <p>Rühmatöö</p> <p>Teema: Õpilasfirma asutamine</p> <p>Valitud äriidee esitus.</p> <p>Osakaal lõpphinde: 10%</p> <p>Praktiline töö</p> <p>Teema: Õpilasfirma asutamine</p> <p>Õpilasfirma asutamisdokumentide täitmine ja esitamine.</p> <p>Osakaal lõpphinde: 20%</p> <p>Rühmatöö</p> <p>Teema: Äriplaani koostamine</p> <p>Õpilasfirma äriplaani koostamine ja esitamine meeskonnas.</p> <p>Osakaal lõpphinde: 60%</p> <p>Rühmatöö</p> <p>Teema: Äriplaani koostamine</p> <p>Äriplaani kokkuvõttev esitus.</p> <p>Osakaal lõpphinde: 10%</p> <p>Rakendatakse õppimist toetavat ja enesehindamist.</p>
<p>Hindamiskriteeriumid</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab kirjalikult äriplaanis ja suuliselt äriideening äriplaani esitlusel korrektset majandustermineid; 2) tunneb meeskonnatöö põhimõtteid, oskab töötada meeskonnas, on vajadusel valmis võtma juhirolli; 3) oskab koostada ettevõtte ja õpilasfirma asutamisdokumente ja tunneb registreerimise korda; 4) oskab püstitada, sõnastada ja esitleda äriideed; 5) koostab meeskonnas lihtsama äriplaani, sealhulgas oskab hinnata ja analüüsida riske, võimalusi, ohte ettevõtluses; koostada finantsprognose ning analüüsida kapitali kaasamise võimalusi ettevõtte ja õpilasfirma arendamiseks.
<p>Õppekirjandus</p> <p>Õppematerjalid</p> <p>Lisamaterjalid</p> <p>Lingid</p>	<p>Majandus- ja ettevõtlusõpikud:</p> <p>Kulu, L. Kägu, K. jt Majandusõpik gümnaasiumile. Junior Achievement Eesti SA, 2012</p> <p>Ülesannetekogu I, II ja II osa. Junior Achievement Eesti SA, 2013</p> <p>Eamets, R. Ernits, R. jt. Ettevõtlikkusest ettevõtluseni. Gümnaasiumiõpik. SA Teadlik Valik, 2012</p> <p>Kuusik, A. Teadlik turundus. Tartu Ülikooli Kirjastus, 2010.</p> <p>Suppi, K. Ettevõtluse õpik - käsiraamat. AS Atlex, 2013.</p> <p>Töövihikud:</p> <p>Õpilasfirma töövihik. Junior Achievement Eesti SA, 2013</p> <p>Veebilehed:</p> <p>Ettevõtluse arendamise sihtasutus: www.eas.ee</p> <p>Maakondlikud arenduskeskused: www.arenduskeskused.ee</p> <p>Junior Achievement: www.ja.ee</p> <p>Loov Eesti: www.looveesti.ee/alusta-ettevotlusega/mina-ettevotjana/</p> <p>Riigiportaal: www.eesti.ee/est/teenused/ettevotja</p> <p>Ajujaht: www.ajujaht.ee/</p>

	Raamatupidamis- ja maksuinfoportaal: http://www.rmp.ee/ettevotlus/
--	---

G2EV 4. kursus

Õppekava	KÕK (kooli õppekava)
Valdkond	Majandus- ja ettevõtlusõpe
Kursuse pealkiri	Õpilasfirma II
Eelduskursused	Õpilasfirma I
Lõiming	Äriplaani koostamine, Õpilasfirma I, Ettevõtlusõpe
Õppetöö korraldus	35 tundi
Kursuse lühikirjeldus	<p>Õpilasfirma II kursuse raames omandatakse praktilised teadmised ettevõtluse toimimisest ja äriidee rakendamisest läbi õpilasfirma (ÕF) töö.</p> <p>Kursuse eesmärk paremini omandada äritegevuse põhimõtteid, arendada õpilastes algatusvõimet ja soovi ise probleeme lahendada. Programmi jooksul õpitakse praktiliselt tundma majandusmõistete tähendust.</p> <p>Õppeprotsess tugineb Junior Achievement (JA) Eesti õppeprogrammile. ÕF programm on ehitatud üles väikefirma tegutsemise põhimõtetele. Õpilased töötavad välja äriidee ja -mudeli, valivad toote või teenuse, jagavad ametid ja tööülesanded, toodavad ja müüvad oma tooteid või osutavad teenuseid. Aktsionäri või juhina osaletakse otsuste vastuvõtmises. ÕF töötajad teenivad palka tootjate, müüjate või juhtidena. Kogu tegevuse vältel peetakse finantsarvestust ja ÕF tegevuse lõpetamisel koostatakse aastaaruanne. Õppeperioodi lõpus õpilasfirma tegevus lõpetatakse. Osaletakse ÕF laatadel ja võistlustel.</p> <p>ÕF II kursus koosneb teemadest ÕF tegevus ja juhtimine ning ÕF tegevuse lõpetamine, mille raames õpilased osalevad praktilises õpilasfirma töös, jaotatakse rollid ja vastutus, töötatakse välja ja arendatakse toode / teenus, mida ettevõtte müüb või osutab, töötatakse välja turundusplaani ja analüüsitakse konkurentsi, viiakse ellu turundustegevused, osaletakse ÕF laatadel ja üritustel. Õpilasfirma lõpetamise faasis koostatakse finantsaruandlus ja aastaaruanne.</p>

<p>Kursuse õppe- ja kasvatuseesmärgid</p>	<p>Kursusega taotletakse, et õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) saab ettevõtluskogemuse; 2) omandab meeskonnatöö-, juhtimis- ja esinemisoskusi; 3) omandab müügitöö kogemusi; 4) tunneb finantsarvestuse algtõdesid ja oskab neid praktikas rakendada; 5) tunneb turunduse ja tootearenduse algtõdesid ja oskab neid praktikas rakendada; 6) oskab luua ja arendada õpilasfirmat; 7) oskab koostada õpilasfirma ja ettevõtte aruandlust; 8) oskab paremini hinnata oma võimeid/võimalusi tööturule sisenemisel; 9) mõistab ettevõtlust kui karjäärivalikut ja oma võimalusi ettevõtjana tegutsemiseks.
<p>Kursuse õppesisu ja õppetegevused</p>	<p>ÕF tegevus ja juhtimine</p> <p>Rollide määratlemine, ametikirjeldused, motivatsioon, väljaõpe ja koolitus, tootmine, konkurents, turundus, müük, finantsarvestus, aruandlus, eesmärkidest kinnipidamise jälgimine, ÕF sotsiaalne vastutus</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Praktiline õpilasfirma töö, teoreetiline töö, praktilised ülesanded, osalemine laatadel ja üritustel</p> <p>ÕF tegevuse lõpetamine</p> <p>Tootmise ja müügi lõpetamine, finantsaruandluse lõpetamine ja firma likvideerimine, aastaaruande kirjutamine</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Praktiline õpilasfirma töö, teoreetiline töö, praktilised ülesanded</p>
<p>Kursuse õpitulemused</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) analüüsib ettevõtte konkurentsivõimelisust; 2) hindab ja analüüsib ettevõtte tegevuse riskitegureid; 3) tunneb finantsarvestuse algtõdesid ja oskab neid praktikas rakendada; 4) tunneb turunduse ja tootearenduse algtõdesid ja oskab neid praktikas rakendada;

	<p>5) omab müügi- ja ettevõtluskogemust; 6) oskab koostada õpilasfirma ja ettevõtte aruandlust; 7) analüüsib ennast meeskonnaliikmena ja oma rolli meeskonnas; 8) analüüsib ennast ettevõtja jaoks vajalikest isikuomadustest lähtuvalt.</p>
<p>Hindamisviis</p>	<p>Kursuse hinde moodustavad praktiline töö, eneseanalüüs ja rühmatöö.</p> <p>Praktiline töö</p> <p>Teema: Õpilasfirma tegevus ja juhtimine</p> <p>Hinnatakse õpilasfirma tegevust ja arengut: tootmine / teenuse osutamine, müük, turundus, finantsarvestus.</p> <p>Osakaal lõpphinded: 60%</p> <p>Eneseanalüüs</p> <p>Teema: Õpilasfirma tegevus ja juhtimine</p> <p>Õpilane analüüsib enda rolli ja tegevust meeskonnas, enda ja teiste meeskonnaliikmete töökoormust, sobivust ettevõtjana tegutsemiseks.</p> <p>Osakaal lõpphinded: 10%</p> <p>Rühmatöö</p> <p>Teema: Õpilasfirma tegevuse lõpetamine</p> <p>Rühmatööna koostatakse õpilasfirma tegevusaasta aruanne.</p> <p>Osakaal lõpphinded: 30%</p> <p>Rakendatakse õppimist toetavat ja enesehindamist.</p>
<p>Hindamiskriteeriumid</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Oskab analüüsida õpilasfirma konkurentsivõimelisust ja tegevuse riskitegureid; 2) viib ellu õpilasfirma turundusetegevusi ja tootearendust; 3) omab müügi- ja ettevõtluskogemust läbi õpilasfirma töö; 4) koostab õpilasfirma tegevusaasta aruande, sh finantsaruande;

	5) koostab eneseanalüüsi analüüsid ennast meeskonnaliikmena, oma rolli meeskonnas ja sobivust ettevõtjana tegutsemiseks.
Õppekirjandus	Majandus- ja ettevõtlusõpikud:
Õppematerjalid	Kulu, L. Kägu, K. jt Majandusõpik gümnaasiumile. Junior Achievement Eesti SA, 2012
Lisamaterjalid	Ülesannetekogu I, II ja III osa. Junior Achievement Eesti SA, 2013
Lingid	Eamets, R. Ernits, R. jt. Ettevõtlikkusest ettevõtluseni. Gümnaasiumiõpik. SA Teadlik Valik, 2012
	Kuusik, A. Teadlik turundus. Tartu Ülikooli Kirjastus, 2010.
	Suppi, K. Ettevõtluse õpik - käsiraamat. AS Atlex, 2013.
	Töövihikud:
	Õpilasfirma töövihik. Junior Achievement Eesti SA, 2013
	Veebilehed:
	Ettevõtluse arendamise sihtasutus: www.eas.ee
	Maakondlikud arenduskeskused: www.arenduskeskused.ee
	Junior Achievement: www.ja.ee
	Loov Eesti: www.looveesti.ee/alusta-ettevotlusega/mina-ettevotjana/
	Riigiportaal: www.eesti.ee/est/teenused/ettevotja
	Ajujaht: www.ajujaht.ee/
	Raamatupidamis- ja maksuinfoportaal: http://www.rmp.ee/ettevotlus/

G2EV 5. kursus

Õppekava	KÕK (kooli õppekava)
Valdkond	Majandus- ja ettevõtlusõpe
Kursuse pealkiri	Äriplaani koostamine
Eelduskursused	Puuduvad
Lõiming	Õpilasfirma I, Õpilasfirma II, Ettevõtlusõpe, Uurimistöö koostamise alused
Õppetöö korraldus	35 tundi
Kursuse lühikirjeldus	Kursuse eesmärgiks on omandada oskused ettevõtte äriplaani koostamiseks. Kursuse raames valitakse ja sõnastatakse äriidee, ettevõtte visioon, missioon ja ärilised eesmärgid; analüüsitakse ärikeskkonda ja prognoositakse selle muutumist; analüüsitakse ettevõtte tugevusi, nõrkusi, võimalusi ja ohte; kirjeldatakse toodet või teenust ning tootmis- või teenindamisprotsessi; analüüsitakse turu- ja konkurentsituatsiooni; määratakse toote või teenuse sihtrühm ja kliendisegmendid; koostatakse müügi- ja turundusplaan; hinnatakse nõudlust toote või teenuse järele ning koostatakse finantsprognoose. Kursuse käigus koostatakse ettevõtte äriplaani ja kaitstakse see suuliselt kokkuvõtva ettekandega.
Kursuse õppe- ja kasvatuseesmärgid	Kursusega taotletakse, et õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) oskab leida ja arendada äriideed; 2) tunneb ettevõtte rajamise etappe; 3) oskab püstitada ettevõtte eesmärgid; 4) teab ettevõtte tegevusega seotud tulu- ja kululiike; 5) tunneb kapitali kaasamise võimalusi ettevõtte arendamiseks; 6) omab teadmisi äriplaani olemusest ja selle koostamise põhimõtetest; 7) oskab koostada ettevõtte äriplaani.
Kursuse õppesisu ja õppetegevused	Äriidee kirjeldus Äriidee kirjeldus ja kokkuvõte Õppetegevused Teoreetiline töö, praktilised ülesanded

	<p>Ettevõtte eesmärgid</p> <p>Ettevõtte lühiajalised-, keskmise pikkusega- ja pikaajalised eesmärgid, visioon ja missioon</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ülesanded</p> <p>Ärikeskkonna analüüs</p> <p>Makro- ja mikrokeskkonna analüüs</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ülesanded</p> <p>SWOT-analüüs</p> <p>Tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ülesanded</p> <p>Toode / teenus</p> <p>Toote / teenuse kirjeldus, tootmisprotsess / teenindamisprotsess, toote / teenuse arendamine</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö ja praktilised ülesanded</p> <p>Turg ja kliendid</p> <p>Turu analüüs, turu-uuring, potentsiaalsed kliendid, sihtrühm, kliendisegmendid</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö ja praktilised ülesanded</p> <p>Konkurents</p> <p>Otsesed ja kaudsed konkurendid, konkurentsituatsioon, konkurentsianalüüs</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö ja praktilised ülesanded</p>
--	--

	<p>Turundus</p> <p>Hinnakujunduse alused, turustamine, turundusmeetmed, turundusplaan, internetiturundus</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö ja praktilised ülesanded</p> <p>Personal ja juhtimine</p> <p>Tööjõud, rollikaart, personalijuhtimine, netopalk, brutopalk, tööjõukulud</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, juhtumi analüüs ja praktilised ülesanded</p> <p>Riskianalüüs</p> <p>Riskijuhtimine, riski olulisus, riski maandamine</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö ja praktilised ülesanded</p> <p>Ettevõtte käivitamise tegevuskava</p> <p>Käivitamistegevused, tegevusplaan, finantseerimine, investeeringud</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö ja praktilised ülesanded</p> <p>Finantsplaneerimine</p> <p>Bilansiproгноos, kasumiproгноos, rahavoogude progноos, müügiproгноos</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö ja praktilised ülesanded</p>
<p>Kursuse õpitulemused</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oskab seada ettevõtte ärieesmärke, missiooni ja visiooni; 2) oskab kirjeldada ettevõtte äriideed ja -mudelit; 3) oskab koostada ärikeskkonna- ja ettevõtte SWOT-analüüsi;

	<p>4) oskab koostada toote või teenuse kirjeldust, tuua välja selle konkurentsieeliseid ja iseloomustada tootmis- või teenindamisprotsessi;</p> <p>5) oskab koostada ettevõtte müügi- ja turundusplaani;</p> <p>6) oskab analüüsida turu- ja konkurentsituatsiooni, seada toote/teenuse sihtrühma ja kliendisegmente;</p> <p>7) oskab analüüsida ettevõtte konkurentsivõimelisust ja riskitegureid;</p> <p>8) oskab koostada ettevõtte finantsprognose.</p>
<p>Hindamisviis</p>	<p>Kursusehinde moodustavad praktiline uurimistöö - äriplaani koostamine ja äriplaani esitus.</p> <p>Praktiline uurimistöö:</p> <p>Teema: Äriplaani koostamine</p> <p>Õpilane koostab praktilise uurimistööna äriplaani, mis koosneb teemadest: äriidee kirjeldus, eesmärgid, visioon, missioon, ärikeskkonna analüüs, SWOT-analüüs, riskianalüüs, toode/teenus, turg ja kliendid, konkurents, turundus, personal ja juhtimine, ettevõtte käivitamise tegevuskava, finantsplaneerimine.</p> <p>Osakaal lõpphendes: 90%</p> <p>Äriplaani esitlemine:</p> <p>Teema: Äriplaani koostamine</p> <p>Õpilane koostab kokkuvõtva esitluse slaididel ja esitleb koostatud äriplaani.</p> <p>Osakaal lõpphendes: 10%</p> <p>Rakendatakse õppimist toetavat ja enesehindamist.</p>
<p>Hindamis-kriteeriumid</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane koostab ettevõtte äriplaani, milles:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab ettevõtte äriideed ja -mudelit; 2) püstitab ettevõtte ärieesmärgid, missiooni ja visiooni; 3) koostab ärikeskkonna- ja ettevõtte SWOT-analüüsi; 4) koostab toote või teenuse kirjelduse, toob välja ettevõtte konkurentsieeliseid ja iseloomustab tootmis- või teenindamisprotsessi; 5) koostab ettevõtte müügi- ja turundusplaani; 6) analüüsib turu- ja konkurentsituatsiooni, seab toote/teenuse sihtrühma ja toob välja kliendisegmendid; 7) analüüsib ettevõtte konkurentsivõimelisust ja riskitegureid;

	8) koostab ettevõtte finantsprognosid, sh müügi-, bilansi-, kasumi- ja rahavoogude prognoosi.
Õppekirjandus	Majandus- ja ettevõtlusõpikud:
Õppematerjalid	Eamets, R. Ernits, R. jt. Ettevõtlikkusest ettevõtluseni. Gümnaasiumiõpik. SA Teadlik Valik, 2012
Lisamaterjalid	Kulu, L. Kägu, K. jt Majandusõpik gümnaasiumile. Junior Achievement Eesti SA, 2012
Lingid	Horan, J. Äriplaani ühel lehel. Äripäev, 2009 Cyr, L.A. Äriplaani koostamine. Äripäev, 2010 Vabavaralised õppematerjalid: Eesti Tootukassa. Äriplaani koostamise abimaterjal, 2014. https://www.tootukassa.ee/sites/tootukassa.ee/files/ariplani%20koostamise%20abimaterjal%2024%2004%202014.pdf Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus. Äriplaani koostamise vead. https://www.eas.ee/alustav/ariplaneerimine/ariplaani-koostamine/ SEB Pank. Nõuanded alustavale ettevõtjale. https://www.seb.ee/foorum/alustav-ettevotja Töölehed Veebilehed: Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus: www.eas.ee Maakondlikud arenduskeskused: www.arenduskeskused.ee Eesti Tootukassa: www.tootukassa.ee Palga ja maksude kalkulaator: www.palk.crew.ee Eesti Statistikaamet: www.stat.ee Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium: www.mkm.ee Eesti Pank: http://www.eestipank.ee/

G2EV 6. kursus

Õppekava	KÕK (kooli õppekava)
Valdkond	Valikaine „Majandus- ja ettevõtlusõpe“
Kursuse pealkiri	Ettevõtlusõpe
Eelduskursused	Puuduvad
Lõiming	Õpilasfirma I, Õpilasfirma II, Äriplaani koostamine
Õppetöö korraldus	35 tundi
Kursuse lühikirjeldus	Kursuse eesmärgiks on omandada teadmised erinevatest ettevõtlusvormidest; tootearenduse ja teenuse disaini protsessist; ettevõtte turundusest; konkurentsianalüüsist; ressursside planeerimisest ning oskused turu-uuringu läbiviimiseks ja tulemuste tõlgendamiseks.
Kursuse õppe- ja kasvatuseesmärgid	Kursusega taotletakse, et õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) teab ettevõtlusvorme ja oskab neid eristada; 2) arendab loovust, süsteemset mõtlemist ja analüüsioskust; 3) oskab püstitada eesmärgid ja hüpoteese; 4) oskab koostada ja läbi viia turu-uuringut ning analüüsida kogutud andmeid; 5) oskab hinnata tootmistegureid ja teguritulusid ning selgitada, kuidas turg ja hind määravad tootmist ja tarbimist, 6) oskab analüüsida ettevõtte konkurentsieeliseid ja positsiooni turul; 7) analüüsib nõudlust ja pakkumist mõjutavaid tegureid; 8) kasutab erinevaid teabeallikaid ja hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot.
Kursuse õppesisu ja õppetegevused	Ettevõtlusvormid Sotsiaalne ettevõtlus, füüsilisest isikust ettevõtja, osaühing, aktsiaselts, täisühing, usaldusühing, tulundusühistu, mittetulundusühing, sihtasutus. Õppetegevused Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded. Toode ja tootearendus

	<p>Toote kirjeldus, tootmisprotsess, innovatsioon, tehnoloogia areng, patent, leiutis, tootearenduses protsess.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded, praktiline töö õpilasfirmas.</p> <p>Teenuse disain</p> <p>Teenuse kirjeldus, teenindamisprotsess, teenuse arendamise osapooled, teenuse kohandamine, teenuse tarbimine, teenuste faasid.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded, praktiline töö õpilasfirmas.</p> <p>Turundus</p> <p>Turunduskanalid, turu-uuring, turundusmeetmed, internetiturundus, turundusplaan, turustamine.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded, praktiline töö õpilasfirmas.</p> <p>Konkurents</p> <p>Konkurentsieelis, unikaalne müügiargument, konkurentsianalüüs, konkurentsisisituatsioon, otsene konkurent, kaudne konkurent.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded, praktiline töö õpilasfirmas.</p> <p>Ressursside planeerimine</p> <p>Hinnakujundus, toote/teenuse omahind, kulude ja tulude liigid, finantseerimine, investeringud, finantsplaneerimine.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded, praktiline töö õpilasfirmas.</p>
--	---

<p>Kursuse õpitulemused</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nimetab erinevaid ettevõtlusvorme, oskab neid eristada ja tuua välja kasutamisevõimalusi; 2) püstitab uurimiseesmärgi ja -hüpoteese; 3) oskab koostada ja läbi viia turu-uuringut ning analüüsida kogutud andmeid; 4) oskab koostada toote või teenuse omahinna kalkulatsiooni ja müügiprognoosi, 5) oskab analüüsida ettevõtte konkurentsieeliseid ja positsiooni turul; 6) oskab prognoosida toote või teenuse nõudlust turul; 7) kasutab erinevaid teabeallikaid ja hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot.
<p>Hindamisviis</p>	<p>Kursusehinde moodustavad 2 arvestuslikku tööd ja 1 praktiline töö.</p> <p>Arvestustöö I:</p> <p>Teema: Ettevõtlusvormid</p> <p>Erinevate ettevõtlusvormide kirjeldus ja võrdlus.</p> <p>Osakaal lõpphinded: 20%</p> <p>Praktiline töö:</p> <p>Teemad: Toode ja tootearendus, teenuse disain, konkurents, turundus</p> <p>Õpilane viib praktilise tööna läbi turu-uuringu, et saada sisend toote või teenuse arendamiseks ning hinnata toote või teenuse nõudlust turul ning konkurentsieeliseid. Õpilane analüüsib turu-uuringu tulemusi ja esitab järeldused.</p> <p>Osakaal lõpphinded: 60%</p> <p>Arvestustöö II:</p> <p>Teema: Ressursside planeerimine</p> <p>Õpilane koostab toote või teenuse omahinna kalkulatsiooni ja müügiprognoosi.</p> <p>Osakaal lõpphinded: 20%</p> <p>Rakendatakse õppimist toetavat ja enesehindamist.</p>

<p>Hindamis- kriteeriumid</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) analüüsib ettevõtlusvormide erinevusi ja toob välja nende kasutamisevõimalusi; 2) püstitab turu-uuringu läbiviimiseks uurimiseesmärke ja -hüpoteese; 3) koostab ja viib läbi turu-uuringu ning analüüsib kogutud andmeid; 4) koostab toote või teenuse omahinna kalkulatsiooni ja müügiprognooosi, 5) toob välja ettevõtte konkurentsieelised ja hindab ettevõtte positsiooni turul; 6) kasutab erinevaid teabeallikaid ja hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot.
<p>Õppekirjandus Õppematerjalid Lisamaterjalid Lingid</p>	<p>Majandus- ja ettevõtlusõpikud:</p> <p>Eamets, R. Ernits, R. jt. Ettevõtlikkusest ettevõtluseni. Gümnaasiumiõpik. SA Teadlik Valik, 2012</p> <p>Kulu, L. Kägu, K. jt Majandusõpik gümnaasiumile. Junior Achievement Eesti SA, 2012</p> <p>Vabavaralised õppematerjalid:</p> <p>Randmaa, T. Raiend, E. Rohelaan, R. Kupp, A. Mägi J. Ettevõtluse alused. 2007 https://www.tthk.ee/bw_client_files/tthk/public/img/File/Oppematerjal/Ettev_alused.pdf</p> <p>Temaatilised väljaanded:</p> <p>Director;</p> <p>Forbes</p> <p>Töölehed</p> <p>Veebilehed:</p> <p>Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus: www.eas.ee</p> <p>Maakondlikud arenduskeskused: www.arenduskeskused.ee</p> <p>Eesti Töötukassa: www.tootukassa.ee</p> <p>Palga ja maksude kalkulaator: www.palk.crew.ee</p> <p>Eesti Statistikaamet: www.stat.ee</p> <p>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium: www.mkm.ee</p>

G3EV 7. kursus

Õppekava	KÕK (kooli õppekava)
Valdkond	Majandus- ja ettevõtlusõpe
Kursuse pealkiri	Majandusõpe
Eeldus-kursused	Puuduvad
Lõiming	Sündmuskorraldus, matemaatika, inglise keel, ühiskonnaõpetus
Õppetöö korraldus	35 tundi
Kursuse lühi-kirjeldus	<p>Kursuse käigus õpitakse tundma majandusaluseid ja majandussüsteemide toimimise põhimõtteid. Kursus keskendub protsessidele maailmamajanduses ja vaatleb riigi mõjusid majandusele.</p> <p>Läbi kursuse kujundatakse õpilaste ettevõtlikkuspädevust, suhtluspädevust, oskust ennast määratleda, kujunevad väärtushinnangud.</p> <p>Kursuse läbinu teab majanduse põhimõisteid ja turumajanduses toimivate majanduslike protsesside toimemehhanisme ning oskab neid seostada ümbritseva eluga. Saab aru erinevate majanduselus osalejate eesmärkidest ning teab riigi rolli majanduses.</p>
Kursuse õppe- ja kasvatus-eesmärgid	<p>Kursusega taotletakse, et õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teab majanduse olulisemaid mõisteid ja põhimõtteid ning rakendab majandusteadmisi üksikisikuna ning perekonna ja tööelus; 2) oskab kasutada saadud teadmisi praktiliste ülesannete lahendamisel; 3) teab üksikisiku, ettevõtte, riigi ja rahvusvahelise majanduse põhimõtteid ning saab aru nende tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonna arengus; 4) arendab loovust ja süsteemset mõtlemist; oskab püstitada eesmärke, võtta vastutust ideede elluviimisel ning rakendab meeskonnatöö võtteid; 5) kasutab erinevaid teabeallikaid ja hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot; 6) arendab suhtlemis- ja juhtimisoskusi.
Kursuse õppesisu	<p>Valitsuse osa majanduses. Valitsuse roll majanduses. Majandusringlus. Riigieelarve moodustamine, tulud ja kulud. Eesti</p>

<p>ja õppetegev used</p>	<p>riigi eelarve. Erinevad maksusüsteemid, nende eelised ja puudused. Otse- ja kaudsed maksud Eestis. Fiskaal- ja monetaarpoliitika. Eesti maksupoliitika. Majanduse tsüklisus.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded, virtuaalne simulatsioonimäng.</p> <p>Rahvusvaheline majandus.</p> <p>Riikide võrdlemine ja rühmitamine erinevate majandusnäitajate alusel: SKT, IAI, THI jne. Rahvusvaheline majandus. Suhteline ja absoluutne eelis, spetsialiseerumine. Eksport, import. Globaliseerimine. Õiglane kaubandus. Valuuta, valuutaturg, valuutakurss, ostujõu pariteet. Rahvusvahelised majandusorganisatsioonid. Euroopa Liit ja vabakaubandus. Kaubanduspiirangud: tollimaks, kvoodid, tollivälised kaubandustõkked, dumping. Eesti sise- ja välismajandus, arengusuunad. Nüüdisaegsed suunad maailma majanduses. Regioonide majandusliku arengu iseärasused ja erinevused. Tööpuuduse kasv, tulude ebavõrdne jaotus ja elanikkonna kihistumine, ressursside ammendumine.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded</p> <p>Ärieetika</p> <p>Ärieetika olemus ja põhimõtted. Vastutus tarbija, ühiskonna ja ettevõtte omanike ees. Sotsiaalne ettevõtlus.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded</p>
<p>Kursuse õpi- tulemused</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) toob näiteid valitsuse poolt pakutavate hüvede kohta; 2) tunneb valitsuse reguleerivat ja suunavat rolli majandusringluses ja hüvede ümberjagamisel; 3) analüüsib valitsuse majanduspoliitikat majandusliku stabiilsuse, riigikaitse ja sotsiaalse turvalisuse tagamisel; 4) arutleb riigieelarve moodustamise, maksupoliitika ja tulude ümberjaotamise üle; 5) analüüsib kaubanduse rolli nii riigi kui ka rahvusvahelises majanduses;

	<p>6) tunneb raha vahetusväärtuse mõju riigi ekspordile ja impordile;</p> <p>7) tunneb maailma regioonide majandusliku arengu iseärasusi ja erinevusi;</p> <p>8) oskab tuua selliste eetiliste äriotsuste näiteid, mis mõjutavad ühiskonda;</p> <p>9) mõistab tehnoloogilise arengu abil saavutatud majanduskasvu ja elatustaseme tõusuga kaasnevat võimalikke negatiivseid muutusi ühiskonnas: linna ja maa vastandumist, tööpuuduse kasvu, tulude ebavõrdset jaotust ja elanikkonna kihistumist, ressursside ammendumist;</p> <p>10) teab spetsialiseerumise ja globaliseerumise mõisteid, toob nende kohta näiteid maailmamajandusest.</p>
<p>Hindamisviis</p>	<p>Kursusehinde moodustavad 2 arvestuslikku tööd ja 1 rühmatöö.</p> <p>Arvestustöö I:</p> <p>Teemad: Valitsuse osa majanduses</p> <p>Valikvastuste ja lahtiste küsimustega test.</p> <p>Osakaal lõpphindes: 35%</p> <p>Arvestustöö II:</p> <p>Teema: Rahvusvaheline majandus</p> <p>Valikvastuste ja lahtiste küsimustega test.</p> <p>Osakaal lõpphindes: 35%</p> <p>Rühmatöö:</p> <p>Teema: Ärieetika</p> <p>Õpilane analüüsib rühmatööna ühte ärieetikaga seotud juhtumit.</p> <p>Osakaal lõpphindes: 30%</p> <p>Rakendatakse õppimist toetavat ja enesehindamist.</p>
<p>Hindamiskriteeriumid</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oskab tuua näiteid valitsuse poolt pakutavate hüvede kohta; 2) selgitab valitsuse reguleerivat ja suunavat rolli majandusringluses ja hüvede ümberjagamisel; 3) analüüsib, kuidas valitsuse majanduspoliitika mõjutab majandusliku stabiilsust, riigikaitset ja sotsiaalse turvalisuse tagamist;

	<p>4) analüüsib riigieelarve moodustamist, maksupoliitikat ja tulude ümberjaotamise mõju;</p> <p>5) analüüsib kaubanduse rolli nii riigi kui ka rahvusvahelises majanduses;</p> <p>6) teab raha vahetusväärtuse mõju riigi ekspordile ja impordile;</p> <p>7) teab maailma regioonide majandusliku arengu iseärasusi ja erinevusi;</p> <p>8) oskab tuua selliste eetiliste äriotsuste näiteid, mis mõjutavad ühiskonda;</p> <p>9) mõistab tehnoloogilise arengu abil saavutatud majanduskasvu ja elatustaseme tõusuga kaasnevat võimalikke negatiivseid muutusi ühiskonnas: linna ja maa vastandumist, tööpuuduse kasvu, tulude ebavõrdset jaotust ja elanikkonna kihistumist, ressursside ammendumist;</p> <p>10) teab spetsialiseerumise ja globaliseerumise mõisteid, toob nende kohta näiteid maailmamajandusest;</p>
<p>Õppekirjandus</p> <p>Õppematerjalid</p> <p>Lisamaterjalid</p> <p>Lingid</p>	<p>Majandus- ja ettevõtlusõpikud:</p> <p>Eamets, R. Ernits, R. jt. Ettevõtlikkusest ettevõtluseni. Gümnaasiumiõpik. SA Teadlik Valik, 2012</p> <p>Kulu, L. Kägu, K. jt Majandusõpik gümnaasiumile. Junior Achievement Eesti SA, 2012</p> <p>Vabavaralised õppematerjalid:</p> <p>Randmaa, T. Raiend, E. Rohelaan, R. Kupp, A. Mägi J. Ettevõtluse alused. 2007 https://www.tthk.ee/bw_client_files/tthk/public/img/File/Oppematerjal/Ettev_alused.pdf</p> <p>Ajakirjanduses ilmuvad temaatilised artiklid</p> <p>Temaatilised väljaanded:</p> <p>Director;</p> <p>Forbes</p> <p>Töölehed</p> <p>Veebilehed:</p> <p>Ettevõtluse arendamise sihtasutus: www.eas.ee</p> <p>Eesti Statistikaamet: www.stat.ee</p> <p>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium: www.mkm.ee</p> <p>Eesti Pank: http://www.eestipank.ee/</p>

	Euroopa Liidu materjalid https://europa.eu/european-union/index_et
--	--

G3EV 8. kursus

Õppekava	KÕK (kooli õppekava)
Valdkond	Majandus- ja ettevõtlusõpetus
Kursuse pealkiri	Praktiline projektijuhtimine. Praktika
Eelduskursused	Puuduvad
Lõiming	Sündmuskorraldus, Matemaatika, Inglise keel, Ühiskonnaõpetus
Õppetöö korraldus	35 tundi
Kursuse lühikirjeldus	Rahvusvaheline projektijuhtimine on praktiline õppeaine, mille eesmärgiks on projektiideede väljatöötamine ja neile rahastuse leidmine. Aine võimaldab omandada praktilisi oskusi projekti kirjutamisel ja juhtimisel. Lõpptulemusena töötavad noored aine raames välja projektiidee, mis on võimalik esitada SA Archimedese noorteagentuurile rahvusvahelise noorte vahetuse programmist toetuse saamiseks või mõnele teisele rahastajale. Kasutatakse peamiselt grupitööd, arutelusid, erinevaid simulatsioone ja praktilisi ülesandeid.
Kursuse õppe- ja kasvatuseesmärgid	Kursusega taotletakse, et õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) teab mis on projekt, projekti rahastamine ning rahastus ja taotlusvormid ning oskab neid kasutada; 2) mõistab olulisemaid põhimõtteid, kuidas kirjutada projekti; 3) arendab loovust ja süsteemset mõtlemist; oskab püstitada eesmärgid, võtta vastutust ideede elluviimisel ning rakendab meeskonnatöö võtteid; 4) kasutab erinevaid teabeallikaid ja hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot; 5) arendab suhtlemis- ja juhtimisoskusi.
Kursuse õppesisu ja õppetegevused	Sissejuhatus ainesse Jää lõhkumine. Sissejuhatus ainesse. Nime ja tutvumismängud. Põhimõisted: projekt, projektijuhtimine, mitteformaalne õppimine ja sellega seotud mõisted. Mitteformaalse õppe võimalused projektijuhtimise kogemuse kaudu. Õppetegevused

	<p>Teoreetiline töö, praktilised ülesanded.</p> <p>Meeskond</p> <p>Meeskond ja meeskonna moodustamine. Meeskonna rollid. Grupidünaamika, sh meeskonnatöö printsiibid, juhtimine, n-ö ideaalne projektijuht ja tema rollid.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded.</p> <p>Projektide arendamine.</p> <p>Projektide etapid ja elutsükkel. Projektiidee otsimine. Ideede leidmise meetodid. Programm Erasmus+: Euroopa Noored. Projektiidee kooskõlastamine programmi eesmärkidega.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded.</p> <p>Projekti vajalikkus ja seos taotlusvormiga.</p> <p>Projekti vajalikkus: teema aktuaalsus ja motivatsioon. Infoallikad ja infootsing teema kohta. SANA veebileht. Programmi Erasmus+ taotlusvorm ja selle täitmine.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded.</p> <p>Projekti eesmärk ja osalejad</p> <p>Eesmärgi seadmine ja sõnastamine. Visioon, projekti eesmärk, ülesanded ja tulemused. Otsene ja kaudne sihtgrupp. Turu-uuring sihtgrupi seas.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded.</p> <p>Partnerlus</p> <p>Partnerlus ja koostöösuhte loomine. Partnerite kohustused. Partnerid, otsing ja valik, partneriotsingu vorm. Partnerite omavaheline suhtlemine. Esimene kontakt. Partnerlusleping.</p>
--	--

	<p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded.</p> <p>Projekti tegevuskava</p> <p>Projekti tegevused ja ajakava. Põhitegevuste planeerimine. Mitteformaalse õppimise meetodid.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded.</p> <p>Õppimine projektis</p> <p>Õppimine ja õpetamise toetamine. Võtmepädevused ja õpiväljundid. Refleksioon ning õppimise ja saavutuste tunnustamine. Noortepass.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded.</p> <p>Kultuuridevaheline õpe</p> <p>Rahvusvahelise projekti eripärad. Kultuur ja kultuuride vahelised erinevused. Kultuuridevaheline õppimine ja dialoog. Simultsioon.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded.</p> <p>Projekti praktiline korraldus</p> <p>Projekti praktiline korraldus. Kulude planeerimine ja eelarve koostamine. Riskianalüüs ja turvalisus.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded.</p> <p>Projekti mõju ja nähtavus.</p> <p>Projekti mõju ja selle hindamine. Projekti turundamine. Tulemuste levitamine ja rakendamine. Jätkusuutlikkus.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded.</p>
--	--

	<p>Hindamine ja kokkuvõte</p> <p>Taotluste hindamine ja hindamiskriteeriumid. Projektide esitamine ja kaitsmine.</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Teoreetiline töö, praktilised ja situatsiooni ülesanded.</p>
<p>Kursuse õpitulemused</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb mitteformaalse õppimise põhimõtteid ja meetodeid; 2) tunneb projektijuhtimise põhitõdesid ning oskab neid igapäevaelus rakendada; 3) tunneb rahastusvorme ja -võimalusi ning oskab neid kasutada; 4) oskab analüüsida projekti etappe ja ennetada riske; 5) teab rahvusvahelise projekti eripärasid; 6) omab valmisolekut kohalikku ja rahvusvahelist projekti läbi viia.
<p>Hindamisviis</p>	<p>Kursuse hinde moodustavad 3 praktilist tööd ja 1 rühmatöö</p> <p>Rühmatöö I</p> <p>Teema: Projektijuhtimine</p> <p>Projekti meeskonna loomine, projekti teema valimine ja eesmärgi püstitamine.</p> <p>Osakaal lõpphindeks 25%</p> <p>Praktiline töö I</p> <p>Teema: Projektijuhtimine</p> <p>Projektis õppimine, tegevuskava koostamine, eesmärkide saavutamine</p> <p>Osakaal lõpphindeks 25%</p> <p>Praktiline töö II</p> <p>Teema: Projektijuhtimine</p> <p>Projekti eelarve koostamine, partnerite leidmine</p> <p>Osakaal lõpphindeks 25%</p>

	<p>Praktiline töö III</p> <p>Teema: Projektijuhtimine</p> <p>Projekti taotluse koostamine vastavalt valitud rahastajale.</p> <p>Osakaal lõpphindes 25%</p>
<p>Hindamiskriteeriumid</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oskab nimetada mitteformaalse õppimise põhimõtteid ja meetodeid; 2) teab projektijuhtimise põhitõdesid ning oskab neid igapäevaelus rakendada; 3) teab rahastusvorme ja -võimalusi ning oskab neid kasutada; 4) oskab analüüsida projekti etappe ja ennetada riske; 5) teab rahvusvahelise projekti eripärasid; 6) omab valmisolekut kohalikku ja rahvusvahelist projekti läbi viia.
<p>Õppekirjandus</p> <p>Õppematerjalid</p> <p>Lisamaterjalid</p> <p>Lingid</p>	<p>SA Archimedes noorteagentuuri veebileht - https://noored.ee/</p> <p>Mitteformaalse õppimise veebileht - https://mitteformaalne.ee/</p> <p>SALTO õpimeetodite andmebaas - https://www.salto-youth.net/tools/toolbox/search/</p> <p>Rapalaite, A. Bechtereve, A. (2017) Valmistu vahetuseks! Noortevahetuse korraldajate käsiraamat. https://noored.ee/wp-content/uploads/2017/07/VALMISTU-VAHETUSEKS.pdf</p> <p>T-Kit käsiraamat: Projektijuhtimine. https://noored.ee/wp-content/uploads/2014/03/T-Kit_03_Projektijuhtimine.pdf</p> <p>T-Kit käsiraamat: Kultuuridevaheline õppimine. https://noored.ee/wp-content/uploads/2014/03/T-Kit_04_Kultuuridevaheline_oppimine.pdf</p> <p>Kuidas teha rahvusvahelist koostööd Erasmus+: Euroopa Noored programmis?</p>

	<p>https://noored.ee/wp-content/uploads/2014/12/Erasmuspluss_-Euroopa-Noored.pdf</p> <p>Noortepassi avastades: praktilised näpunäited ja meetodid Noortepassi protsessi maksimaalseks ärakasutamiseks.</p> <p>https://noored.ee/wp-content/uploads/2014/03/noortepassi_avastades.pdf</p> <p>Making Waves: creating more impact with your youth projects.</p> <p>https://noored.ee/wp-content/uploads/2014/03/MakingWaves1.pdf</p> <p>Kompass: noorte inimõiguste käsiraamat (2012)</p> <p>https://www.coe.int/et/web/compass/home</p>
--	--

Valikõppeaine „Majandus- ja ettevõtlusõpetus. Õpilafirma“

Kursus „Õpilafirma I“

Õppekava	KÕK (kooli õppekava)
Valdkond	Valikaine „Majandus- ja ettevõtlusõpe“
Kursuse nimetus	Õpilafirma I
Eelduskursused	Puuduvad
Lõiming	Äriplaani koostamine, Õpilafirma II, Ettevõtlusõpe
Õppetöö korraldus	35 tundi
Kursuse lühikirjeldus	<p>Õpilafirma I kursuse raames omandatakse praktilised teadmised ettevõtluse toimimisest ja äriidee rakendamisest läbi õpilafirma (ÕF) töö.</p> <p>Kursuse eesmärk paremini omandada äritegevuse põhimõtteid, arendada õpilastes algatusvõimet ja soovi ise probleeme lahendada. Programmi jooksul õpitakse praktiliselt tundma majandusmõistete tähendust.</p> <p>Õppeprotsess tugineb Junior Achievement (JA) Eesti õppeprogrammile. ÕF programm on ehitatud üles väikefirma tegutsemise põhimõtetele. Õpilased töötavad välja äriidee ja -mudeli, valivad toote või teenuse, jagavad ametid ja tööülesanded, toodavad ja müüvad oma tooteid või osutavad teenuseid. Aktsionäri või juhina osaletakse otsuste vastuvõtmises. ÕF töötajad teenivad palka tootjate, müüjate või juhtidena. Kogu tegevuse vältel peetakse finantsarvestust ja ÕF tegevuse lõpetamisel koostatakse aastaaruanne. Õppeperioodi lõpus õpilafirma tegevus lõpetatakse. Osaletakse laatadel ja võistlustel.</p> <p>ÕF I kursus koosneb teemadest ÕF loomine ja äriplaani, mille raames genereerivad õpilased äriidee ja töötavad välja ärimudeli, valivad juhtkonna ja ÕF nime, jaotatakse rollid ja asutatakse ÕF, koostatakse lihtsam äriplaani.</p>
Kursuse õppe- ja kasvatuseesmärgid	<p>Kursusega taotletakse, et õpilane:</p> <p>1) oskab kasutada majandustermineid;</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 2) saab ettevõtluskogemuse; 3) oskab hinnata ettevõtluses peituvaid riskitegureid, ohtusid ning võimalusi; 4) omandab meeskonnatöö-, juhtimis- ja esinemisoskusi; 5) oskab koostada õpilasfirma ja ettevõtte finantsprognose; 6) oskab koostada äriplaani; 7) oskab luua ja arendada õpilasfirmat ning ettevõtet, tunneb kapitali kaasamise võimalusi ettevõtte arendamiseks; 8) oskab paremini hinnata oma võimeid/võimalusi tööturule sisenemisel; 9) mõistab ettevõtlust kui karjäärivalikut ja oma võimalusi ettevõtjana tegutsemiseks.
<p>Kursuse õppesisu ja õppetegevused</p>	<p>Õpilasfirma asutamine</p> <p>Juhtkonna valimine, äriidee genereerimine, ärimudeli välja töötamine, toote/teenuse valimine, nime valimine, kapitalivajaduse määramine, asutamisdokumentide koostamine (põhikiri, asutamiskoosoleku protokoll, toote/teenuse kirjeldus, avaldus), ÕF registreerimine, aktsiate müük</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Praktiline õpilasfirma töö, teoreetiline töö, praktilised ülesanded</p> <p>Äriplaani koostamine</p> <p>Ärimudel ühel lehel, äriidee kirjeldus ja äriplaani kokkuvõte, eesmärkide ja visiooni, missiooni sõnastamine, ärikeskkonna analüüs, SWOT analüüs, turg ja kliendid, toode / teenus, tootmise- / teenindamise protsess, tootearendus, turundustegevus, riskianalüüs, personal ja juhtimine, finantsprognosid, müügiprognoos, kasumiprognos, bilansiprognos, rahavood, äriidee ja äriplaani esitlus</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Praktiline õpilasfirma töö, teoreetiline töö, praktilised ülesanded</p>
<p>Kursuse õpitulemused</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Oskab praktiliselt kasutada majandustermineid; 2) oskab töötada meeskonnas, on vajadusel valmis võtma juhirolli; 3) koostab ettevõtte asutamisdokumente ja tunneb registreerimise korda; 4) oskab püstitada, sõnastada ja esitleda äriideed; 5) oskab koostada õpilasfirma ja ettevõtte finantsprognose;

	<p>6) oskab hinnata ettevõtluses peituvaid riskitegureid, ohtusid ning võimalusi; 7) oskab koostada ja esitleda lihtsamat äriplaani; 8) oskab alustada tegevust ettevõtjana, FIE-na; 9) teab kapitali kaasamise võimalusi ettevõtte või õpilasfirma arendamiseks.</p>
<p>Hindamisviis</p>	<p>Kursusehinde moodustavad 3 rühmatööd ja 1 praktiline töö.</p> <p>Rühmatöö</p> <p>Teema: Õpilasfirma asutamine</p> <p>Valitud äriidee esitlus.</p> <p>Osakaal lõpphinde: 10%</p> <p>Praktiline töö</p> <p>Teema: Õpilasfirma asutamine</p> <p>Õpilasfirma asutamisdokumentide täitmine ja esitamine.</p> <p>Osakaal lõpphinde: 20%</p> <p>Rühmatöö</p> <p>Teema: Äriplaani koostamine</p> <p>Õpilasfirma äriplaani koostamine ja esitamine meeskonnas.</p> <p>Osakaal lõpphinde: 60%</p> <p>Rühmatöö</p> <p>Teema: Äriplaani koostamine</p> <p>Äriplaani kokkuvõttev esitlus.</p> <p>Osakaal lõpphinde: 10%</p>
<p>Hindamiskriteeriumid</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab kirjalikult äriplaanis ja suuliselt äriidee- ning äriplaani esitlusel korrektselt majandustermineid; 2) tunneb meeskonnatöö põhimõtteid, oskab töötada meeskonnas, on vajadusel valmis võtma juhirolli; 3) oskab koostada ettevõtte ja õpilasfirma asutamisdokumente ja tunneb registreerimise korda; 4) oskab püstitada, sõnastada ja esitleda äriideed; 5) koostab meeskonnas lihtsama äriplaani, sealhulgas oskab hinnata ja analüüsida riske, võimalusi, ohte ettevõtluses;

	koostada finantsprognoose ning analüüsida kapitali kaasamise võimalusi ettevõtte ja õpilasfirma arendamiseks.
Õppekirjandus	Majandus- ja ettevõtlusõpikud:
Õppematerjalid	Kulu, L. Kägu, K. jt Majandusõpik gümnaasiumile. Junior Achievement Eesti SA, 2012
Lisamaterjalid	Ülesannetekogu I, II ja III osa. Junior Achievement Eesti SA, 2013
Lingid	Eamets, R. Ernits, R. jt. Ettevõtlikkusest ettevõtluseni. Gümnaasiumiõpik. SA Teadlik Valik, 2012
	Kuusik, A. Teadlik turundus. Tartu Ülikooli Kirjastus, 2010.
	Suppi, K. Ettevõtluse õpik - käsiraamat. AS Atlex, 2013.
	Töövihikud:
	Õpilasfirma töövihik. Junior Achievement Eesti SA, 2013
	Veebilehed:
	Ettevõtluse arendamise sihtasutus: www.eas.ee
	Maakondlikud arenduskeskused: www.arenduskeskused.ee
	Junior Achievement: www.ja.ee
	Loov Eesti: www.looveesti.ee/alusta-ettevotlusega/mina-ettevotjana/
	Riigiportaal: www.eesti.ee/est/teenused/ettevotja
	Ajujaht: www.ajujaht.ee/
	Raamatupidamis- ja maksuinfoportaal: http://www.rmp.ee/ettevotlus/

Kursus „Õpilasfirma II“

Õppekava	KÕK (kooli õppekava)
Valdkond	Valikaine „Majandus- ja ettevõtlusõpe“
Kursuse nimetus/pealkiri	Õpilasfirma II
Eelduskursused	Õpilasfirma I
Lõiming	Äriplaani koostamine, Õpilasfirma I, Ettevõtlusõpe
Õppetöö korraldus	35 tundi
Kursuse lühikirjeldus	<p>Õpilasfirma II kursuse raames omandatakse praktilised teadmised ettevõtluse toimimisest ja äriidee rakendamisest läbi õpilasfirma (ÕF) töö.</p> <p>Kursuse eesmärk paremini omandada äritegevuse põhimõtteid, arendada õpilastes algatusvõimet ja soovi ise probleeme lahendada. Programmi jooksul õpitakse praktiliselt tundma majandusmõistete tähendust.</p> <p>Õppeprotsess tugineb Junior Achievement (JA) Eesti õppeprogrammile. ÕF programm on ehitatud üles väikefirma tegutsemise põhimõtetele. Õpilased töötavad välja äriidee ja -mudeli, valivad toote või teenuse, jagavad ametid ja tööülesanded, toodavad ja müüvad oma tooteid või osutavad teenuseid. Aktsionäri või juhina osaletakse otsuste vastuvõtmises. ÕF töötajad teenivad palka tootjate, müüjate või juhtidena. Kogu tegevuse vältel peetakse finantsarvestust ja ÕF tegevuse lõpetamisel koostatakse aastaaruanne. Õppeperioodi lõpus õpilasfirma tegevus lõpetatakse. Osaletakse ÕF laatadel ja võistlustel.</p> <p>ÕF II kursus koosneb teemadest ÕF tegevus ja juhtimine ning ÕF tegevuse lõpetamine, mille raames õpilased osalevad praktilises õpilasfirma töös, jaotatakse rollid ja vastutus, töötatakse välja ja arendatakse toode / teenus, mida ettevõtte müüb või osutab, töötatakse välja turundusplaani ja analüüsitakse konkurentsi, viiakse ellu turundustegevused, osaletakse ÕF laatadel ja</p>

	<p>üritustel. Õpilasfirma lõpetamise faasis koostatakse finantsaruandlus ja aastaaruanne.</p>
<p>Kursuse õppe- ja kasvatusesmärgid</p>	<p>Kursusega taotletakse, et õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) saab ettevõtluskogemuse; 2) omandab meeskonnatöö-, juhtimis- ja esinemisioskusi; 3) omandab müügitöö kogemusi; 4) tunneb finantsarvestuse algtõdesid ja oskab neid praktikas rakendada; 5) tunneb turunduse ja tootearenduse algtõdesid ja oskab neid praktikas rakendada; 6) oskab luua ja arendada õpilasfirmat; 7) oskab koostada õpilasfirma ja ettevõtte aruandlust; 8) oskab paremini hinnata oma võimeid/võimalusi tööturule sisenemisel; 9) mõistab ettevõtlust kui karjäärivalikut ja oma võimalusi ettevõtjana tegutsemiseks.
<p>Kursuse õppesisu ja õppetegevused</p>	<p>ÕF tegevus ja juhtimine</p> <p>Rollide määratlemine, ametikirjeldused, motivatsioon, väljaõpe ja koolitus, tootmine, konkurents, turundus, müük, finantsarvestus, aruandlus, eesmärkidest kinnipidamise jälgimine, ÕF sotsiaalne vastutus</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Praktiline õpilasfirma töö, teoreetiline töö, praktilised ülesanded, osalemine laatadel ja üritustel</p> <p>ÕF tegevuse lõpetamine</p> <p>Tootmise ja müügi lõpetamine, finantsaruandluse lõpetamine ja firma likvideerimine, aastaaruande kirjutamine</p> <p>Õppetegevused</p> <p>Praktiline õpilasfirma töö, teoreetiline töö, praktilised ülesanded</p>
<p>Kursuse õpitulemused</p>	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) analüüsib ettevõtte konkurentsivõimelisust; 2) hindab ja analüüsib ettevõtte tegevuse riskitegureid; 3) tunneb finantsarvestuse algtõdesid ja oskab neid praktikas rakendada; 4) tunneb turunduse ja tootearenduse algtõdesid ja oskab neid praktikas rakendada; 5) omab müügi- ja ettevõtluskogemust; 6) oskab koostada õpilasfirma ja ettevõtte aruandlust;

	<p>7) analüüsib ennast meeskonnaliikmena ja oma rolli meeskonnas;</p> <p>8) analüüsib ennast ettevõtja jaoks vajalikest isikuomadustest lähtuvalt.</p>
Hindamisviis	<p>Kursuse hinde moodustavad praktiline töö, eneseanalüüs ja rühmatöö.</p> <p>Praktiline töö</p> <p>Teema: Õpilasfirma tegevus ja juhtimine</p> <p>Hinnatakse õpilasfirma tegevust ja arengut: tootmine / teenuse osutamine, müük, turundus, finantsarvestus.</p> <p>Osakaal lõpphinde: 60%</p> <p>Eneseanalüüs</p> <p>Teema: Õpilasfirma tegevus ja juhtimine</p> <p>Õpilane analüüsib enda rolli ja tegevust meeskonnas, enda ja teiste meeskonnaliikmete töökoormust, sobivust ettevõtjana tegutsemiseks.</p> <p>Osakaal lõpphinde: 10%</p> <p>Rühmatöö</p> <p>Teema: Õpilasfirma tegevuse lõpetamine</p> <p>Rühmatööna koostatakse õpilasfirma tegevusaasta aruanne.</p> <p>Osakaal lõpphinde: 30%</p>
Hindamiskriteeriumid	<p>Kursuse läbinud õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oskab analüüsida õpilasfirma konkurentsivõimelisust ja tegevuse riskitegureid; 2) viib ellu õpilasfirma turundusetegevusi ja tootearendust; 3) omab müügi- ja ettevõtluskogemust läbi õpilasfirma töö; 4) koostab õpilasfirma tegevusaasta aruande, sh finantsaruande; 5) koostab eneseanalüüsi analüüsides ennast meeskonnaliikmena, oma rolli meeskonnas ja sobivust ettevõtjana tegutsemiseks.
Õppekirjandus	Majandus- ja ettevõtlusõpikud:
Õppematerjalid	

<p>Lisamaterjalid</p> <p>Lingid</p>	<p>Kulu, L. Kägu, K. jt Majandusõpik gümnaasiumile. Junior Achievement Eesti SA, 2012</p> <p>Ülesannetekogu I, II ja III osa. Junior Achievement Eesti SA, 2013</p> <p>Eamets, R. Ernits, R. jt. Ettevõtlikkusest ettevõtluseni. Gümnaasiumiõpik. SA Teadlik Valik, 2012</p> <p>Kuusik, A. Teadlik turundus. Tartu Ülikooli Kirjastus, 2010.</p> <p>Suppi, K. Ettevõtluse õpik - käsiraamat. AS Atlex, 2013.</p> <p>Töövihikud:</p> <p>Õpilasfirma töövihik. Junior Achievement Eesti SA, 2013</p> <p>Veebilehed:</p> <p>Ettevõtluse arendamise sihtasutus: www.eas.ee</p> <p>Maakondlikud arenduskeskused: www.arenduskeskused.ee</p> <p>Junior Achievement: www.ja.ee</p> <p>Loov Eesti: www.looveesti.ee/alusta-ettevotlusega/mina-ettevotjana/</p> <p>Riigiportaal: www.eesti.ee/est/teenused/ettevotja</p> <p>Ajujaht: www.ajujaht.ee/</p> <p>Raamatupidamis- ja maksuinfoportaal: http://www.rmp.ee/ettevotlus/</p>
-------------------------------------	---

